

Nr 155

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa ändringar i personalförteckningen för domänverket, m. m.; given Stockholms slott den 22 mars 1957.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Bernhard Näsgård

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen uttalas bl. a., att antalet revir och bevakningstrakter inom domänverkets skogsförvaltning bör utökas med fem respektive femton och att samtidigt assistentbefattningar för icke högskoleutbildad personal bör försöksvis inrättas å vissa revir till ett sammanlagt antal av högst tjugo. Syftet med dessa personalförstärkningar är dels att minska arbetsbelastningen inom de nu mest arbetstyngda förvaltningsenheterna, dels att öka domänverkets möjligheter att uppnå de planerade årliga avverkningskvantiteterna och utföra önskvärda skogsvårdsåtgärder.

I anslutning härtill och till ett i propositionen framlagt förslag till ändrad lönegradsplacering av fyra högre ingenjörs- och arkitektstjänster inom domänstyrelsen föreslås, att motsvarande ändringar skall vidtagas i domänverkets personalförteckning.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 mars 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, PERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, NÄSGÅRD, KLING, ELIASSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Näsgård, fråga om *vissa ändringar i personalförteckningen för domänverket, m. m.* samt anför därvid följande.

I skrivelse den 26 oktober 1953 har domänstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat förslag till viss omorganisation av styrelsen och i samband härmed vissa tjänsteförändringar. Den 25 november 1955 har styrelsen vidare ingivit ett förslag till reglering av antalet revir och bevakningstrakter samt till ny tjänsteförteckning. Slutligen har styrelsen med skrivelse den 20 februari 1956 överlämnat en utredning med förslag till ändrad lönegradsplacering av viss kronojägarpersonal m. m.

Efter remiss har utlåtanden över domänstyrelsens framställningar — i sin helhet eller delvis — avgivits av statskontoret, statens organisationsnämnd, statens lönenämnd, statens sakrevision, lantmäteristyrelsen, skogsstyrelsen, Statsjägmästarnas förening, Sveriges kronojägareförbund samt Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet.

I det följande redogöres för den närmare innebörden av domänstyrelsens olika förslag och i direkt anslutning därtill för yttrandena över desamma.

Viss omorganisation av domänstyrelsen, m. m.

De förslag till organisatoriska förändringar inom styrelsen, som *domänstyrelsen* framlagt, innebär sammanfattningsvis, att den nuvarande personalbyrån uppdelas på två byråer — benämnda fjärde skogsbyrån och kanslibyrån — varvid till fjärde skogsbyrån även skall överföras vissa ärenden från nuvarande skogstekniska byrån och till kanslibyrån vissa frågor, som nu handlägges på kameralbyrån. Efter en dylik överföring av arbetsuppgifter till andra byråer bör enligt förslaget benämningarna kameralbyrån och skogstekniska byrån ändras till ekonomibyrån respektive tredje skogsbyrån.

Enligt gällande arbetsordning för domänstyrelsen skall inom personalbyrån handläggas dels ärenden avseende allmänna frågor rörande behov av och tillgång på arbetskraft inom skogsbruket, arbetsavtal och arbetstvister — inberäknat utförandet och bevakningen av kronans talan inför arbetsdomstol — arbetsrationalisering, arbetarskydd och sociala arbetarfrågor samt arbetarpensioner, dels ärenden avseende avlöningsförmåner för domänverkets befattningshavare samt pensioner för befattningshavare och efterlevande.

Inom byrån finnes ett personalkontor för personalärenden och arbetarpensioner under ledning av en byrådirektör i lönegrad Ca 33 ävensom en särskild avdelning för arbetsrationalisering och arbetarskydd, vilken avdelning förestås av en arbetstekniker i lönegrad Ce 29. I frågor rörande kollektivavtal m. m. biträdes byråchefen närmast av en ombudsman i lönegrad Ce 31.

Personalbyrån inrättades den 1 juli 1946 och föregicks av ett förslag till en mera ändamålsenlig organisation av handläggningen av personal- och arbetarärenden inom verket. Detta förslag hade framförts i samband med vissa i statens organisationsnämnds regi utförda organisationsundersökningar inom domänverket. Domänstyrelsen framhåller att, även om man från början ur vissa synpunkter kunde hysa tvekan om möjligheten och lämpligheten av att under en gemensam byråchef på ifrågavarande sätt sammanföra tjänstemanna- och arbetarärenden, förfarandet visade sig de första åren vara en rätt ändamålsenlig organisation med möjlighet till bedömning av dessa båda ärendesgrupper efter likartade principer. Emellertid har, förmenar styrelsen, en betydande förändring därefter skett beträffande arbetsuppgifterna ej minst i fråga om deras omfattning. Vad beträffar arbetsuppgifterna rörande tjänstemännen förlades sålunda till byrån vid dess tillblivelse, förutom allmänna personalfrågor samt frågor angående rekrytering och tjänstetillsättning m. m., huvudsakligen endast personalbokföringen, avlöningsuträkningen och pensionsärendena. Efter hand har dock dit från kameralbyrån överförts vissa andra tjänstemannafrågor såsom allmänna bestämmelser rörande rese- och traktamentsersättningar, hyror för tjänstebostäder, sjukvårdsärenden m. m. I fråga om byråns uppgifter beträffande arbetarärendena har likaledes en förändring inträtt. Bristen på skogsarbetare har medfört, att allt större uppmärksamhet måste ägnas en rad mera långsiktiga spörsmål avseende behovet av och tillgången på arbetskraft inom skogsbruket. I anslutning därtill har den del av byråns verksamhet, som berör skogsarbetets rationalisering, skogsarbetarnas yrkesutbildning, förbättrat arbetarskydd m. m. fått ett helt annat omfång än vid tidpunkten för byråns inrättande. På grund av den utveckling, som skett i fråga om kollektivavtalen för olika verksamhetsområden inom skogsbruket, har vidare avtalsförhandlingarna och kollektivavtalens tillämpning ställt allt större krav på ifrågavarande del av byrån. Därjämte har tillkommit handläggningen av ärenden angående företags- och samarbetsnämnder.

Vid inrättandet av personalbyrån antogs, att det icke skulle bli erforder-

ligt för byråns chef att personligen deltaga i handläggningen av alla tjänstemannaärenden, enär en väsentlig del av dessa kunde handläggas av byrådirektören i enlighet med godkända riktlinjer. Sålunda förutsattes redan från början, att byråchefen skulle ha möjlighet att till väsentlig del ägna sig åt arbetarärendena. Styrelsen uppger, att erfarenheterna under de senaste åren visat, att allt större del av byråchefens arbetstid ovillkorligen måste ägnas åt sistnämnda grupp av ärenden och att det därför har blivit allt svårare för honom att få någon tid för tjänstemannaärendena, särskilt som arbetarärendena medför en mycket omfattande sammanträdes- och reseverksamhet. Någon anledning förmoda att de förhållanden, som varit rådande de senaste åren, kommer att visa sig vara av övergående natur, föreligger enligt styrelsens mening icke. Tvärtom räknar styrelsen med en intensifiering av byråns verksamhet, såväl beträffande tjänstemanna- som arbetarfrågor. Detta gäller inte minst de spörsmål, som sammanhänger med samarbetsorganens verksamhet eller över huvud är att hänföra till modern personalvård. Med stöd av det anförda förklarar styrelsen, att nuvarande ordning med tjänstemanna- och arbetarärendena sammanförda under en byrå är ohållbar. Den nuvarande personalbyrån måste därför, säger styrelsen, snarast uppdelas på två byråer. Vid styrelsens ställningstagande har även inverkat, att — i händelse av en dylik uppdelning — till de båda nya byråerna med fördel skulle kunna överföras vissa andra arbetsuppgifter än sådana, som nu handlägges inom personalbyrån. Därmed kommer de övriga byråernas arbetsförhållanden in i bilden. Särskilt stor arbetsbörda finnes därvid åvila kameralbyrån och skogstekniska byrån.

Till k a m e r a l b y r å n s verksamhetsområde hör bl. a. domänverkets kontorsorganisation. En strävan under det senaste årtiondet har varit att genom en förbättrad kontorsorganisation avlasta jägmästarpersonalen i reviren och distrikten en del av dess tidigare arbetsuppgifter av mera rutinmässig natur, vilket lett till inrättandet av domänverkets nuvarande kontor ute i landet. Denna strävan att frigöra den skogligt utbildade personalen för dess egentliga arbetsuppgifter fortsätter, bl. a. genom en viss ytterligare centralisering i fråga om uträkning och utbetalning av arbetarlikviderna. Det redan nu föreliggande behovet av avlastning från den alltför arbets-tyngda kameralbyrån accentueras därför genom nämnda nya kontorsorganisation.

Vissa av kameralbyråns tidigare arbetsuppgifter har redan överförs till personalbyråns personalkontor. Enligt domänstyrelsens mening skulle vid en uppdelning av sistnämnda byrå den nya byrån för tjänstemannaärendena lämpligen kunna från kameralbyrån övertaga ytterligare vissa grupper av ärenden, däribland sådana som åligger organisationsföredragande samt vidare sådana som gäller anskaffande av lokaler för byråers, kontors eller tjänstemäns inom domänverket behov. Det skulle även i detta sammanhang vara lämpligt att till denna nya byrå överföra vissa på kameralbyrån ännu kvarvarande mindre grupper av ärenden av tjänstemannakarakter.

Till s k o g s t e k n i s k a b y r å n s arbetsuppgifter hör bl. a. handlägg-

ningen av tekniska frågor rörande planläggning, byggande och underhåll av väg- och vattenbyggnader samt maskintekniska frågor. För effektueringen av ifrågavarande uppgifter finnes under byrån ett särskilt kontor för väg- och vattenbyggnadsärenden samt maskintekniska ärenden, vilket kontor förestås av en byrådirektör i lönegrad Ca 31. De ärenden, som i övrigt handlägges å skogstekniska byrån, avser främst uppskattning och redovisning av kronoskogarnas virkesförråd och i samband därmed upprättande av avverkningsplaner för de olika reviren, ärenden avseende inköp och försäljning av fast egendom, lantmåterifrågor och skadeersättningar, exempelvis vid framdragande av kraftledningar och vid vattenregleringar. Under de senaste åren har byrån i allt större utsträckning kommit att handlägga ärenden avseende domänverkets markpolitik. Därvid är det särskilt arronderingsfrågorna, bl. a. försöken att åstadkomma en rationellare ägofördelning genom markbyten med vissa större bolag — särskilt inom mellersta och delar av övre Norrland — som i hög grad blivit tyngande. Dessa markbyten står, framhåller styrelsen, ännu i sin början och arbetena därmed torde säkerligen komma att öka. Redan föreliggande stora bytesobjekt beräknas medföra viktiga arbetsuppgifter för byrån under åtskilliga år framåt och ytterligare öka arbetsbelastningen. Styrelsen finner därför angeläget, att en del ärendesgrupper överflyttas å andra byråer om detta av organisatoriska skäl kan anses lämpligt.

De ärenden inom byrån, som handlägges av nyssnämnda kontor för väg- och vattenbyggnadsärenden m. m., skiljer sig från de ärenden byrån i övrigt handlägger. I praktiken har chefen för sagda kontor erhållit en ganska stor självständighet att — efter riktlinjer, varom byråchefen och denne är ense — efter eller utan föredragning handlägga ifrågavarande ärenden. Vid en minskning av byråns arbetsuppgifter ställer det sig enligt styrelsen i första hand naturligt att avskilja de ärenden, som handlägges inom omfördälda kontor. Ehuru vissa motiv kan framföras för att kontoret bör ombildas till särskild byrå har styrelsen vid sina överväganden funnit att det alltjämt bör vara inordnat under viss byrå. Styrelsens uppfattning är, att kontoret ur vissa synpunkter har ett naturligare samband med nuvarande personalbyråns avdelning för arbetsrationalisering och arbetarskydd än med skogstekniska byrån. I stor omfattning förekommer frågor av maskinteknisk art inom såväl kontoret som avdelningen. Domänverket har vidare ett nära samarbete med de inom landet befintliga skogliga arbetsstudieorganisationerna. Detta samarbete åvilar inom styrelsen närmast personalbyråchefen och den honom underställda arbetsteknikeravdelningen. På programmet för arbetsstudieorganisationernas verksamhet står bl. a. vissa väg- och maskinfrågor. Även för samarbetet med dessa organisationer finner styrelsen det naturligt, om arbetstekniska avdelningen och styrelsens organ för handläggning av tekniska väg- och maskinfrågor stod under samma byrå. Styrelsen anser det ur flera synpunkter lämpligt, att vid en uppdelning av den nuvarande personalbyråns väg- och vattenbyggnadskontoret överföres till den nya byrå, som i övrigt skall ha att handlägga huvuddelen av den nuvarande personalbyråns ärenden angående arbetarfrågor.

Den av domänstyrelsen föreslagna omorganisationen medför vissa lönegradsförändringar samt ändringar i personalförteckningen för domänverket. Styrelsen anför därom i huvudsak följande.

Vid ett genomförande av styrelsens förslag tillkommer en ny befattning som byråchef i lönegrad Ca 37 å kanslibyrån, varvid dock samtidigt befattningen som byrådirektör i lönegrad Ca 33 å nuvarande personalbyrå bör utgå. Samtidigt bör i överensstämmelse med förhållandena vid styrelsens övriga byråer å kanslibyrån inrättas en befattning som förste byråsekreterare i lönegrad Ca 29, varvid nuvarande befattning i lönegrad Ca 27 utgår.

Beträffande väg- och vattenbyggnadskontoret anser styrelsen, som tidigare anförts, att detta alltjämt bör vara inordnat under annan hyrå, nämligen fjärde skogsbyrån. Kontoret bör dock intaga en relativt självständig ställning och dess chef därvid i jämförelse med nuvarande arbetsordning erhålla ökade befogenheter. Redan nu är löneställningen för kontorets chef med hänsyn till arbetsuppgifterna för låg. Befattningen är en sluttjänst inom domänverket utan möjligheter för dess innehavare att inom verket kunna erhålla högre tjänst. Av befattningens innehavare erfordras som kompetensvillkor avlagd avgångsexamen från tekniska högskolans eller därmed jämförbar läroanstalts avdelning för väg- och vattenbyggnadskonst. Han har som sådan att svara för den högsta sakkunskapen inom verket beträffande väg- och vattenbyggnadsärenden, vilka ärenden för t. ex. år 1952 representerar ett utgiftsbelopp, som uppgått till för nybyggnader av vägar ca 10 miljoner kronor och för underhåll av vägar ca 5 miljoner kronor. Det är självklart, att på denne befattningshavare vilar ett mycket stort ansvar, och det är ur domänverkets synpunkt i högsta grad angeläget, att en till denna tjänst förvärvad lämplig person kan kvarhållas under en längre tid och inte betraktas som en passagetjänst till högre befattningar utom verket. Löneställningen måste anpassas härtill. Vid jämförelse med t. ex. närmast motsvarande befattningar inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen och järnvägsstyrelsen framstår klart, att den nuvarande placeringen i lönegrad Ca 31 är för låg. Vägande motiv kan vidare anföras för att en dylik befattning bör vara en förordnandetjänst, en åsikt som styrelsen stärkts i vid studium av löneplanerna för motsvarande tjänster inom tidigare angivna styrelser. Styrelsen anser sålunda, att befattningen som chef för väg- och vattenbyggnadskontoret bör vara placerad i lönegrad Cp 10, med — liksom f. n. — benämning byrådirektör.

Chefens för väg- och vattenbyggnadskontoret närmaste man innehar f. n. en befattning som ingenjör i lönegrad Ca 29. Även för denne bör krävas samma kompetensvillkor som nyss nämnts. Han har att vid chefens bortovaro under omfattande tjänsteresor och semester tjänstgöra som dennes ställföreträdare. Ur domänverkets synpunkt är det därför angeläget, att icke heller på denna tjänst alltför täta tjänsteombyten äger rum och att befattningen för dess innehavare sålunda icke framstår som en kortvarig passage-tjänst. Med hänsyn härtill och vid betraktande av den löneställning, som gäller för jämförbara tjänster inom förut angivna andra styrelser, anser styrelsen, att ifrågasvarande ingenjörsbefattning bör ombildas till en befattning som byrådirektör i lönegrad Ca 31.

Domänstyrelsen uttalar, att i sammanhang härmed även löneställningen för vissa andra befattningar inom styrelsen bör revideras. Av styrelsens motivering härför må följande nämnas.

Inom styrelsens jordbruksbyrå finnes ett särskilt byggnadskontor, som förestås av en byrådirektör i lönegrad Ca 31. Av befattningens innehavare

erfordras som kompetensvillkor avlagd avgångsexamen från teknisk högskolas avdelning för arkitektur eller för väg- och vattenbyggnad, dels ock kännedom om och erfarenhet av lantbrukets byggnadsförhållanden. Han har som sådan att inom domänverket svara för den högsta sakkunskapen i fråga om byggnadsärendena. Omfattningen av domänverkets byggnadsverksamhet, som är mycket betydande — utgifterna under år 1952 t. ex. uppgick beträffande nybyggnader till ca 21 miljoner kronor och beträffande underhållet till ca 8 miljoner kronor — kan i viss mån belysa det krav som måste ställas på chefen för verkets byggnadskontor. Av liknande skäl som anförts beträffande löneställningen för befattningen som chef för väg- och vattenbyggnadskontoret anser därför styrelsen, att befattningen som chef för byggnadskontoret bör höjas till en befattning som byrådirektör i lönegrad Cp 10. Denna löneställning synes väl motiverad vid en jämförelse t. ex. med länsarkitekterna, som samtliga är placerade i lönegrad Cp 13.

Analogt med vad som föreslagits beträffande väg- och vattenbyggnadskontoret bör vidare befattningen som chefs närmaste man och ställföreträdare å byggnadskontoret ändras till från f. n. arkitektbefattning i lönegrad Ca 29 till befattning som byrådirektör i lönegrad Ca 31. Styrelsen vill erinra om, att samtliga biträdande länsarkitekter är placerade i lönegrad Ce 31.

Inom skogstekniska byrån handlägges bl. a. lantmåterifrågor. Spörsmålet om anställande av en lantmätare för den närmaste handläggningen av ifrågavarande, många gånger mycket besvärliga och specialbetonade ärenden har långt tidigare upptagits till behandling inom styrelsen. Fr. o. m. den 1 april 1951 anställdes, närmast på försök, en lantmätare att inom skogstekniska byrån biträda vid handläggningen av sagda ärenden, varvid löneplaceringen blev Cg 29. Försöket har slagit synnerligen väl ut och styrelsen är numera fullständigt på det klara med att ett permanent behov föreligger av en lantmätarbefattning inom styrelsen. Utvecklingen dithän är för övrigt endast ett fullföljande av de åtgärder, som tidigare vidtagits med hänsyn till de allt starkare krav, som rests på att domänverket i egenskap av statligt affärsdrivande verk har direkt tillgång till sakkunskap på skilda områden för att biträda vid utövandet av statens markägarfunktioner. Det torde också utan vidare vara uppenbart, att i fråga om ett så stort fastighetsbestånd, som domänverket förvaltar, en mångfald spörsmål av lantmåteritek-nisk art ständigt uppkommer, som för rationell handläggning kräver tillgång till specialkunskap. De arbetsuppgifter, som i första hand bör åligga lant-mätaren är

att handlägga samtliga lantmåteriärenden, som från lokalförvaltningen överlämnas till styrelsen för prövning och godkännande,

att vid lantmåteriförrättningar av större betydelse utföra kronans talan,

att vid inköp och försäljning av mark inom styrelsen handlägga förekommande fastighetsbildningsfrågor,

att planlägga föreslagna markbyten,

att verkställa utredningar rörande gränser, vatten- och fiskerätter, servitut m. m.,

att upprätta en fullständig fastighetsliggare samt att föreslå och efter styrelsens beslut vidtaga åtgärder för sammanläggningar av fastigheter,

att ha överinseendet över styrelsens fastighetsarkiv,

att i samråd med taxatorsavdelningarna handha jordmätning och fotogrammetrisk stomkartläggning och därmed sammanhängande frågor,

att gemensamt med byggnadskontoret upprätta bebyggelseplaner samt

att handlägga sådana avstyckningsförrättningar, som avses i kungörelse den 1 juli 1951 (inom byggnadsplanområden).

För handläggning av ifrågavarande ärenden bör inom styrelsen inrättas

ett lantmäterikontor, som skall förestås av lantmätaren och sortera under tredje skogsbyrån, d. v. s. nuvarande skogstekniska byrån. Inrättandet av ett dylikt lantmäterikontor kräver — i varje fall de första åren — icke några personalförstärkningar, då vissa omplaceringar torde vara tillfyllest. Löneställningen för ifrågavarande lantmätartjänst måste vara sådan, att möjlighet föreligger för styrelsen att därtill erhålla kompetent innehavare, som kan förväntas under en längre tid kvarbliva på denna tjänst. I analogi med vad anförts beträffande vissa andra tekniska specialtjänster är nämligen styrelsen icke betjänt av en lantmätartjänst, som för dess innehavare framstår som en kortvarig passagetjänst till högre befattning utom domänverket. Nuvarande lönegradsplacering i Cg 29 är därvid alltför låg. För att tjänsten skall få en kompetent innehavare, som kan beräknas kvarstanna en längre tid, erfordras en löneställning, som är något högre än som gäller för distriktslantmätare (f. n. Ca 32). Nära till hands ligger därvid en jämförelse med löneställningen för den lantmätare, som inom järnvägsstyrelsen förestår den särskilda äganderättsavdelningen och i många avseenden synes ha likartade arbetsuppgifter, som här angivits för lantmätartjänsten inom domänstyrelsen. Styrelsen anser därför, att tjänsten som chef för styrelsens lantmäterikontor bör vara en byrådirektörsbefattning i lönegrad Ca 33.

Domänkamreraren, som förestår kamerarkontoret, åligger enligt styrelsens arbetsordning bl. a. att ansvara för domänverkets bokföring, räkenskapsrapporter och bokslut; att bevaka värde- och säkerhetshandlingar samt verkställa formell granskning av de förbindelser, som icke prövats och godkänts av domänstyrelsen; att kontrollera, att domänverkets fordringar inflyter; att i mål, som till honom överlämnats, bevaka kronans fordringsrätt hos gäldenärer och borgensmän, vilka gått i konkurs och att föredraga ärenden angående den löpande bokföringen. Dessutom har numera uppdragits åt honom att, enligt byråchefens närmare bestämmande, inför denne föredraga vissa ärenden angående utbetalning. En synnerligen viktig utvidgning av sistnämnda ärendesgrupp och av därmed förbundet ansvar förändrades av att domänstyrelsen genom pågående omorganisation avser att ombesörja utbetalningen av i stort sett alla arbetarlöner, vilka hittills utbetalats av domänverkets lokala kontor. Med hänsyn till omfattningen och den skiftande arten av hithörande göromål — som sysselsätter förutom domänkamreraren ett fyrtiotal honom underställda befattningshavare — är enligt styrelsens mening numera en byrådirektörsbefattning i lönegrad Ca 31 i stället för domänkamrerarbefattningen i lönegrad Ca 29 väl motiverad.

Domänfiskalen åligger enligt arbetsordningen bl. a. att föredraga ärenden rörande anförande eller fullföljande av besvär i taxeringsmål, att bevaka och utföra kronans rätt och talan i taxeringsmål och beskattningsärenden, som rör domänstyrelsens förvaltning samt att i övrigt bereda de ärenden, som av förste domänfiskalen överlämnas till honom. Beskattningsärendena är många gånger invecklade och ofta föremål för meningsmotsättningar mellan intressenterna. Domänverket representeras då av domänfiskalen, som självständigt handlägger dessa ärenden. Det är emellertid av vikt, att domänfiskalen i sin verksamhet icke är begränsad till beskattningsrätten utan har kapacitet att för självständig handläggning övertaga en del av de mål och ärenden, som eljest ankommer på förste domänfiskalen för att något minska dennes arbetsbelastning. Att i lägre lönegrad än Ca 31 förvärva och behålla en jurist med de för domänfiskalsbefattningen erforderliga kvalifikationerna torde numera icke vara möjligt.

Styrelsen erinrar i detta sammanhang om att den juridiska avdelningen inom domänverket är svagt utbyggd i betraktande av de stora och mång-

skiftande uppgifter, som föreligger inom denna landets största fastighetsförvaltning. Kompetensfordringarna hos dem, som företräder verket i dessa frågor, som ofta är av stor ekonomisk betydelse, måste hållas höga, om staten skall kunna effektivt hävda sina intressen på detta område. Den kvantitativa förstärkning, som kanske kan bli erforderlig, lär åtminstone till en början kunna ordnas genom icke ordinarie anställning.

Domänintendent skall, enligt 47 § instruktionen för domänverket den 13 juni 1947, nr 262, inom sitt tjänstgöringsområde övervaka, att domänverkets intressen i angelägenheter, som rör jordbruksförvaltningen, tillvaratages samt vid lantmäterisammanträden och andra förrättningar för egendom under hans tillsyn närvara och bevaka kronans rätt samt utöva kronan därför tillkommande rösträtt. Jordbruksförvaltningen är indelad i fem domänområden, vilka torde kunna anses i stort sett sinsemellan likvärdiga i fråga om arbetsbelastningen. Det har sedan mycket länge stått klart för domänstyrelsen, vilken betydelse det har för de statliga domänerna, att lämpliga jordbrukskunniga personer kan förvärfvas till domänintendentsbefattningarna. Intill de senaste åren har härför kunnat anlitas i egna jordbruk verk samma personer, vilka icke varit löneplansplacerade. Numera har detta system måst övergivas huvudsakligen på grund av de genom jordbruksteknikens utveckling ökade kraven på teoretisk utbildning och arbetsinsats. Löneläget för välkvalificerade jordbruksutbildade personer inom såväl statlig som icke-statlig verksamhet, t. ex. lantbruksnämnderna, Uppsala universitet och hushållningssällskapen, är emellertid sådant, att domänintendenterna icke kan påräknas för längre tid stanna inom verket med en slutlön i lönegrad 29. Med hänsyn till såväl arbetsuppgifterna som löneläget synes därför en uppflyttning från lönegrad Ca 29 till Ca 30 påkallad.

Beträffande de synpunkter på förevarande förslag, som anförts i de avgivna remissutlåtandena, torde följande få återgivas här.

Statskontoret (20/11 1953) anser sig icke kunna tillstyrka, att personalbyrån uppdelas på två byråer. Med hänsyn härtill kan ämbetsverket ej heller biträda, att några mera vittgående förändringar vidtages beträffande ärendenas fördelning å de olika byråerna inom styrelsen. Rörande styrelsens förslag i övrigt anför statskontoret bl. a. följande.

Då frågan om lönegradsplaceringen av domänstyrelsens befattningshavare prövats och avgjorts av 1952 års riksdag i enlighet med tjänsteförteckningskommitténs av Kungl. Maj:t biträdda förslag, bör yrkandet om högre löneställning för vissa av styrelsens ordinarie befattningshavare ej föranleda någon åtgärd. Vad särskilt angår domänkamrerartjänsten i Ca 29, vilken förordas omändrad till byrådirektörstjänst i Ca 31, kan statskontoret icke finna det förhållandet, att tjänsteinnehavaren skulle komma att påläggas vissa ytterligare arbetsuppgifter, utgöra motiv för en högre lönegradsplacering.

Förslag har vidare framlagts, att en inom styrelsen befintlig lantmätartjänst i Cg 29, vars löneställning ej torde ha prövats av tjänsteförteckningskommittén, skulle ombildas till byrådirektörstjänst i Ca 33. Befattningen har härvid ansetts likvärdig med tjänsten som chef för äganderättsavdelningen inom järnvägsstyrelsen (byrådirektör i Ca 33). Enligt vad under hand inhämtats, omfattar personalen å äganderättsavdelningen ca 18 befattningshavare, bl. a. en lantmätare i Ca 29 samt fem ingenjörer i Ca 25—Ca 21. Enligt vad statskontoret likaledes under hand erfarit, skulle för lantmätaren inom domänstyrelsen endast avses två befattningshavare i biträdes-

graderna (15 respektive 13 lönegraderna). Under sådana omständigheter synes uppenbart, att lantmätartjänsten inom domänstyrelsen i lönehänseende icke kan likställas med tjänsten som chef för järnvägsstyrelsens äganderättsavdelning. Enligt ämbetsverkets mening kan lantmätartjänstens nuvarande lönesättning icke anses vara för låg. För den händelse ett mera permanent behov föreligger av befattningen i fråga, lär emellertid kunna övervägas att upptaga densamma å extraordinarie stat i 29 lönegraden.

Statens organisationsnämnd (4/12 1953) anser icke personalbyrån vara någon stor byrå, varken i jämförelse med byråer inom statsförvaltningen i allmänhet eller jämfört med andra byråer inom domänstyrelsen. Starka skäl för att en byrå bör uppdelas på två, kan emellertid, anför nämnden, självfallet föreligga, även om byrån är liten. För att nämnden skulle kunna bilda sig en uppfattning i frågan, huruvida de fördelar, vilka skulle vinnas genom klyvning av domänstyrelsens personalbyrå överväger de fördelar, som måste anses ligga i att alla verkets och styrelsens personalärenden handläggas inom en byrå, skulle en ingående undersökning erfordras. Nämnden har icke haft möjlighet att företaga en dylik undersökning. Skulle en klyvning av personalbyrån komma till stånd, synes det nämnden lämpligt att fördela arbetsuppgifter på de nya byråerna i enlighet med förslaget.

Statens lönenämnd (11/12 1953) anser, att befattningen för handläggning av lantmäteriärenden bör placeras i lönegrad 31 med benämningen lantmätare. Nämnden framhåller dock, att den därvid ej bedömt behovet av ifrågavarande tjänst. I övrigt kan nämnden icke tillstyrka de föreslagna lönegradsuppflyttningarna. Förslaget om inrättande — i utbyte mot en byrådirektörstjänst i Ca 33 — av en byråchefstjänst i Ca 37 finner nämnden i första hand vara en organisationsfråga, som väsentligen faller utanför nämndens bedömande. Nämnden vill emellertid ifrågasätta, huruvida tillräckliga skäl föreligger att genom en sådan partiell omorganisation, som nu föreslagits, utöka antalet byråer inom domänstyrelsen.

Lantmäteristyrelsen (22/1 1954), som yttrat sig över domänstyrelsen förslag, såvitt angår lantmätartjänsten, uttalar att övervägande skäl talar för den av domänstyrelsen föreslagna placeringen av lantmätarbefattningen i domänstyrelsen i lönegrad Ca 33 och att, om ifrågavarande lantmätare varaktigt skall kunna knytas till domänstyrelsen, lägre placering än i lönegrad Ca 32 icke bör ifrågakomma.

Reglering av antalet revir och bevakningstrakter, m. m.

De av *domänstyrelsen* framlagda förslagen beträffande regleringen av antalet revir och bevakningstrakter m. m. innebär i sammanfattning följande.

1. En utökning av antalet överjägmästare i lönegrad Ca 37 från 10 till 11 eller med en befattning.

2. En utökning av antalet jägmästare i lönegrad Ca 32 från 101 till 145

eller med 44, varav beträffande reviren en utökning av antalet befattningar från 101 till 127, vari ingår fem reservbefattningar, eller med 26, beträffande domänstyrelsen en utökning med sju befattningar genom lönegradsuppflyttning från Ca 29 till Ca 32 samt beträffande distrikten en utökning med 10 befattningar genom lönegradsuppflyttning från Ca 27 till Ca 32. Dessutom tillkommer en ny tjänst som jägmästare hos den föreslagna nye överjägmästaren.

3. Lönegradsuppflyttning från Ca 29 till Ca 32 beträffande en befattning som dikningsledare och en befattning som överkontrollör.

4. En utökning av antalet kronojägare i lönegrad Ca 17 från 470 till 540 eller med 70, varav 20 reservbefattningar.

I sin motivering till förslagen erinrar styrelsen inledningsvis om att senaste allmänna översyn av förvaltningsenheternas och bevakningsområdenas storlek och antal inom domänverkets skogsförvaltning resulterade i den revirreglering och bevakningstraktsindelning, som provisoriskt genomfördes fr. o. m. år 1934 och definitivt fr. o. m. år 1935. Vissa förhållanden har dock sedermera inträffat, som vid olika tillfällen medfört ändringar i personalförteckningen.

Till grund för 1934 års revir- och bevakningstraktsreglering låg ett av styrelsen den 5 juli 1933 framlagt förslag. Förslaget innebar en minskning från 127 revir jämte en revirdel och fem skolrevir till 89 revir jämte fyra skolrevir. Under år 1934 skulle dock av de till indragning föreslagna reviren kvarstå sju tillfälliga revir och ett skolrevir, så att antalet vid 1934 års början skulle bli 96 revir och fem skolrevir. Styrelsen motiverade indragningen av 26 jägmästartjänster med, att verkets arbetsuppgifter minskat genom lagändringar och av återstående tolv bl. a. med kommunikationsmedlens utveckling. Beträffande bevakningstrakterna innebar förslaget en minskning från 527 till 380, vartill kom 21 tillfälliga befattningar, som vid vakans icke fick återbesättas. Mot styrelsens förslag restes vissa invändningar från personalens sida. I propositionen nr 148 till 1934 års riksdag uttalade departementschefen bl. a., att han icke fann anledning att föreslå jämkning av det enligt domänstyrelsens uppfattning lämpliga antalet jägmästare. Ändring härutinnan borde enligt hans mening icke lämpligen vidtagas med mindre densamma kunde grundas på erfarenhet om ogynnsamma verkningar av revirindelningen. Ett inrättande av ett antal reservbefattningar skulle avsevärt underlätta sådana jämkningar beträffande revirindelningen, som visade sig erforderliga. Departementschefen tillstyrkte på denna grund, att i enlighet med styrelsens förslag det totala antalet revir fastställdes till 89. Riksdagen godkände de av departementschefen framförda förslagen. Beslutet innebar bl. a. att antalet överjägmästardistrikt fastställdes till tio. Vidare inrättades sex reservbefattningar för jägmästare samt tre jägmästartjänster i domänstyrelsen, vartill kom fem tillfälligt anordnade revir. Hela antalet jägmästarebefattningar i personalförteckningen upptogs sålunda till 103. Likaledes inrättades 40 kronojägartjänster i reserv

och anordnades 61 tillfälliga bevakningstrakter, innebärande, att totala antalet kronojägarbefattningar i personalförteckningen upptogs till 481.

Efter 1935 års reglering har följande förändringar skett beträffande revir och kronojägartjänster. Tre av de tillfälliga reviren har indragits vid respektive befattningshavares avgång, medan de två övriga återbesatts. Samtliga sex reservbefattningar har före utgången av år 1949 tagits i anspråk. Av dessa har tre utnyttjats för nya revir, bildade i samband med markinköp åren 1935, 1936 och 1947. De tre återstående har tagits i anspråk vid inrättande av tre nya revir åren 1939, 1945 samt 1949. Genom beslut år 1950 överfördes fyra extra revir till ordinarie revir. År 1952 förordnades, att tvenne revir skulle upphöra och att i stället två nya skulle inrättas.

Enligt nu gällande personalförteckning, som fastställdes den 30 juni 1952, har antalet förvaltare av revir bestämts till 101, vartill kommer fyra befattningar som föreståndare för skolrevir.

Beträffande kronojägartjänster fastställdes antalet fr. o. m. den 1 januari 1938 till 476, varav 40 befattningar i reserv och 36 i tillfälligt anordnade bevakningstrakter. Den 19 juni 1942 fastställdes, att antalet kronojägarbefattningar fr. o. m. den 1 juli 1942 skulle vara 470. Detta antal har sedermera icke ändrats.

Domänstyrelsen anför i den aktuella framställningen, att den sedan länge varit medveten om att den hittillsvarande indelningen i revir och bevakningstrakter icke i längden är möjlig att bibehålla. Den tillkom vid en tidpunkt, då verkningarna av en av de svåraste kriser, skogsbruket utsatts för, ännu gjorde sig gällande, och då driften inom stora delar av landet var mera extensiv än nu. På grund av olika omständigheter — andra världskriget, den under kriget och efterkrigstiden nödvändiga återhållsamheten i förvaltningen m. m. — har styrelsen icke tidigare ansett sig böra framlägga förslag till en omorganisation.

Den genomgripande utveckling, som skett på skogsbrukets område efter 1934/35 års reglering av revir och bevakningstrakter — och särskilt då under de senaste åren — har enligt styrelsen successivt medfört betydligt ökade krav på såväl den förvaltande som den bevakande personalens arbetsinsatser. Frågan om tjänstgöringsområdenas lämpliga storlek har därigenom undan för undan blivit alltmera brännande.

De viktigaste grundfaktorerna för en bedömning härav är, säger styrelsen, måhända skogsmarksarealen och de egna avverkningarnas storlek. Dessa faktorer får i skilda delar av landet olika betydelse med hänsyn till kommunikationer, markens produktionsförmåga och förnyingsvillighet samt arbetskrafts- och avsättningsförhållanden. Men även ett flertal andra faktorer är av stor betydelse för förvaltnings- och bevakningsområdenas storlek, såsom utsyningarnas förläggande, intensiteten i skogvårdsåtgärderna, omfattningen av väg- och byggnadsarbeten m. m., personalförhållanden o. d. Till belysning av utvecklingen på de viktigaste av sagda områden anför styrelsen i huvudsak följande.

Tidigare kunde avverkningsarna förläggas till urskogsområden med mycket gammal och grov skog, där erforderliga virkeskvantiteter erhöles inom förhållandevis små områden, vilket medförde en från ekonomisk och organisatorisk synpunkt gynnsam koncentration. Från början skedde virkesuttagen som dimensionshuggningar, d. v. s. enbart sådan skog som hade en brösthöjdsdiameter överstigande visst tumtal avverkades. Under tiden närmast före andra världskriget medförde en alltför optimistisk tro på självförnyringens möjligheter och undertryckta träds förmåga att vid friställning inom kort tid öka tillväxten och bilda acceptabla bestånd, att olika huggningsmetoder, såsom blädning och plockhuggning, kom att tillämpas i stor utsträckning. Den vid dylikt virkesuttag uppkomna areal, som då ansågs påfordra skogsvårdsåtgärder, blev av begränsad storleksordning och ej så arbetskrävande att förse med ny skog.

Vidsträckta områden i Norrland täckes nu av gles, mindervärdig restskog med högst otillfredsställande tillväxt. Förnyring kan i stor omfattning ej uppkomma eller måste bli otillfredsställande. För åstadkommande av tillfredsställande produktion på dessa områden har därför särskilda åtgärder måst vidtagas. Exploateringen av de kvarstående förråden av äldre, grov skog har tills vidare inställts och avverkningsarna förlägges nu, i sanerande syfte, huvudsakligen till restskog jämte yngre och medelålders gallringsskog. Detta kräver i sin tur en väsentligt ökad arbetsinsats vid såväl stämplingsarbetet som vid arbetet med efterföljande åtgärder.

Den planerliga totala årliga avverkningskvantiteten inom statsskogarna är, trots återhållsamhet i avverkningsen av äldre skog, stadd i ökning och väntas successivt stiga för lång tid framåt. Allteftersom nya generationer skog skapas och när allt grövre dimensioner, kommer virkesförrådet att öka, varför det icke synes omöjligt, att virkesförrådet inom ett sekel kommer att fördubblas. Trots att hushållningsplanernas belopp beräknats försiktigt har dessa under en följd av år icke kunnat uttagas. Detta beror på dels svårigheter att anskaffa arbetskraft, dels den i förhållande till den stigande intensiteten skedda uttunningen av personalen. F. n. uppgår nämnda eftersläpning till ca 3,5 miljoner skogskubikmeter och risk föreligger, att den kommer att öka. Det är styrelsens uppfattning att, därest hushållningsplanernas hela belopp kontinuerligt kunde uttagas och nyssnämnda eftersläpning tagas igen inom exempelvis närmaste 10-årsperiod, domänverkets inkomster av denna anledning skulle under perioden öka med 20 miljoner kronor årligen.

Av en till styrelsens framställning fogad tablå framgår, att den del av virkesuttaget, som avverkas i domänverkets egen regi ökat år från år. Från att under perioden 1921—1925 ha utgjort 25 procent har den under perioden 1951—1953 uppgått till 59 procent. Beträffande det totala virkesuttaget har en nedgång ägt rum under de sista tio åren, vilket styrelsen till icke oväsentlig del finner bero på rådande knapphet på förvaltningspersonal.

På kronoskogarna har sedan några år tillbaka — i likhet med för skogsbruket i övrigt — börjat tillämpas ett mera intensifierat skogsvårdsprogram. I detta program ingår till mycket stor del röjningar, hyggesrensningar och skogsodlingar. Dessa arbeten är mycket tidskrävande och ställer stora fordringar på arbetsledningen. Utvecklingen i fråga om skogsvårdsarbetenas omfattning i landets samtliga kronoskogar belyses av styrelsen i några tablåer, varav bl. a. framgår, att utgifterna i medeltal per år för skogsodling, röjning och plantskogsvård vuxit från ca 741 000 kronor under perioden 1921—

1925 till ca 13 267 000 kronor under perioden 1951—1954. Styrelsens skogsvårdsprogram för åren 1950—1965 för norra Sverige (övre Dalarna och norrut) belyses av följande siffror. Den areal, som under en 15-årsperiod skall behandlas med slutliga skogsvårdsåtgärder — hyggesbränning eller markberedning, sådd och plantering, hyggesrensning samt kemisk bekämpning av björk uppslag — uppgår till ca 650 000 hektar. Under samma tidsperiod beräknas ca 100 000 hektar nya kalmarker tillkomma. Totalt avses således att under sagda period utföra skogsvårdsåtgärder på ca 750 000 hektar, vilket motsvarar 50 000 hektar per år. Trots ett intensifierat skogsvårdsarbete har domänverket ännu icke nått upp till den enligt skogsvårdsprogrammet för domänverkets marker erforderliga årliga behandlingsarealen. Enbart eftersläpningen i fråga om hyggesrensning och skogsodlingsåtgärder har under åren 1951—1954 i runt tal utgjort 15 000 hektar per år.

Under åren 1934—1954 byggdes 6 031 kilometer bilvägar i domänverkets regi. För vidare utbyggnad av vägnätet beräknar styrelsen en än mer intensifierad verksamhet vara erforderlig under avsevärd tid framåt. Utvecklingen i fråga om vägarna har, framhåller styrelsen, å ena sidan medfört betydande besparingar i restid för personalen, men har å andra sidan öppnat möjligheter till en intensifiering av skogsbruket, vilket föranlett en betydande ökning av arbetenas omfattning i skogarna, främst i fråga om avverkning och skogsvård. Förvaltningspersonalens arbetsbelastning påverkas därigenom såväl direkt som indirekt av den takt, i vilken vägnätets utbyggnad på kronoparkerna sker. Detsamma gäller även i fråga om byggnadsarbetena. Även sistnämnda verksamhet har de senare åren väsentligt ökat, vilket varit en förutsättning för att verket med avseende å försörjningen av arbetskraft icke skall komma i sämre läge än övriga skogsägare. Detta har enligt styrelsen tagit sig uttryck i uppförande av ett stort antal hyreslägenheter för skogsarbetare, vartill kommer övertagandet av ansvaret för byggnaderna beträffande kronotorp 1943 och kronolägenheter 1950 samt upprustningen av byggnadsbeståndet å skogsjordbruken. Vidare anför styrelsen, att betalningen till arbetarna inom domänverket numera utgår efter kollektivavtal beträffande de flesta slag av utförda arbeten. Bortsättningen av arbetena har på denna grund blivit mera tidsödande än förr och skapat ytterligare ökat arbete.

Efter hand som arbetsbelastningen på reviren ökat, har revirpersonalen måst förstärkas. Styrelsen uppger, att tjänstgöringstiden som biträdande jägmästare f. n. är 13 år och att den i framtiden väntas bli starkt stigande. För kronojägarpersonalen är väntetiden för att erhålla bevakningstrakt f. n. åtta år, men den väntas snabbt stiga till nästan den dubbla. Enligt styrelsens uppfattning kan man utgå ifrån att en jägmästare eller kronojägare efter fem till tio års tjänst i verket som biträdande i allmänhet är kapabel att handha revir respektive bevakningstrakt. Alltför lång väntetid innan en mera självständig ledarbefattning erhålles kan, framhåller styrelsen, framför allt då kombinationen fysisk-andlig spänt betyder så mycket, medföra risk för varaktigt nedsättning i vederbörande tjänstemans effektivitet.

Styrelsen erinrar i detta sammanhang om att frågan beträffande revirens storlek även från andra håll blivit uppmärksammas. Statsjägmästarnas förening har år 1944 till domänstyrelsen ingivit en skrivelse med förslag om utökning av antalet revir till 122 (frånsett skolreviren). Granskningsmän, som på uppdrag av statens sakrevision verkställt undersökning åren 1944—1945 rörande domänverkets förvaltning och därmed sammanhängande spörsmål, har i en promemoria i januari 1945 över detta arbete bl. a. uttalat, att vissa av tvåmansreviren onekligen är av den storleksordning, att de inom en snar framtid torde behöva uppdelas i en eller annan form. Vidare påpekas, att revirdelningen uppenbarligen är en angelägenhet på vilken domänstyrelsen måste ha sin uppmärksamhet riktad. Särskilt borde uppmärksammas, att skogsskötseln kunde komma att påverkas av många nydanande impulser på flera viktiga områden, vilket kunde nödvändiggöra en omprövning av antalet förvaltningsenheter. I den skogligen diskussionen har också en minskning av förvaltningsenheternas storlek inom skogsbruket framhållits såsom en av de vägar, på vilka en nödvändig förbättring inom skogsskötselns och den skogligen återuppbyggnadens område skulle nås.

Styrelsen framhåller, att den i största möjliga utsträckning sökt att underlätta skogsförvaltningarnas nya och ökade arbetsuppgifter, dels genom åtgärder för rationalisering av kontorsarbetet, dels genom anställande av särskild personal för tekniska och specialuppgifter. Härigenom har man sökt att alltmera inrikta revirpersonalens arbete på de väsentligaste uppgifterna. Dessa åtgärder har dock visat sig otillräckliga och man har nu kommit till ett sådant läge, att styrelsen anser det oundvikligt att företaga en utökning av antalet revir och bevakningstrakter. Styrelsen anför, att det i allmänhet visat sig, att, då uppdelning av revir eller bevakningstrakter skett, detta varit till gagn både för skogsskötseln och den ekonomiska förvaltningen. Vid den i anslutning till föreliggande framställning företagna översynen av reviren och bevakningstrakterna har styrelsen strävat efter att ett enmansrevir skall omfatta fyra bevakningstrakter, högst fem. Ett tvåmansrevir bör omfatta sex bevakningstrakter, högst sju (i undantagsfall åtta). Bevakningstrakternas omfattning bestämmas enligt styrelsen väsentligen dels av areal skogsmark och dels av den årligen avverkningskvantiteten och varierar i olika delar av landet. Avverkningsbeloppens lämpliga storlek per bevakningstrakt bör enligt styrelsens uppfattning i medeltal vara följande.

Dalarna och norrut	12 000—14 000	m ³ sk/år
Bergslagen	10 000—12 000	»
Östra och västra Sverige	9 000—10 000	»
Södra Sverige	8 000—9 000	»

Den nu verkställda översynen har enligt styrelsen givit till resultat, att ytterligare 21 revir och 62 bevakningstrakter anses böra inrättas. Detta innebär en ökning av antalet revir, inklusive skolrevir, från 105 till 126 och en ökning av antalet bevakningstrakter från 458 till 520. Härtill bör liksom vid 1934 års reglering läggas ett antal reservtjänster, vilka för reviren bör

utgöra minst fem och för bevakningstrakterna minst 20. Minskningen av tjänstgöringsområdena utgör sålunda i medeltal för reviren 17 procent och för bevakningstrakterna 12 procent. Av de föreslagna nya reviren bör tio, företrädesvis i övre Norrland, inrättas omedelbart, medan åtta inrättas successivt i samband med tjänstebyten. Beträffande återstående tre finner styrelsen uppdelningen kunna anstå tills vidare. Den bör dock ske före utgången av år 1975. Styrelsen förutsätter, att genomförandet av delningen och turordningen reviren emellan överlämnas till styrelsens avgörande.

Vid den genom riksdagens beslut år 1934 fastställda organisationen för domänverket uppdelades, som tidigare sagts, landet på tio överjägmästar-distrikt. Tidigare hade antalet distrikt varit elva. Genom inköp av skogsmark har, som likaledes nämnts förut, tillkommit nya revir, varför vissa distrikt, i synnerhet Bergslagsdistriktet, kraftigt ökat i omfattning. Mellersta Norrlands distrikt var redan från början stort i förhållande till övriga distrikt. Vid den ändring i Renbetesfjällens revirs organisation, som beslutades år 1952, delades detta revir i två, till vilka även lades vissa kronoparker. Hede revir, som tillhörde Gävle-Dala distrikt, indrogs och uppdelades på dels de nya Renbetesfjällsreviren, dels andra till Mellersta Norrlands distrikt hörande revir. Genom dessa åtgärder har detta distrikt blivit så stort, att det enligt styrelsens mening är nödvändigt att verkställa en uppdelning, förenad med en förflyttning av distriktsgränserna söderut.

Styrelsen anför, att åtta av distrikten kan anses vara av ungefär lämplig storlek. De två återstående, Mellersta Norrlands och Bergslagsdistriktet, är emellertid såsom antytts alltför stora. De fyra nordligaste distrikten — Övre Norrbottens, Nedre Norrbottens, Skellefteå och Umeå distrikt — omsluter inom stora yttergränser sammanlagt 14 miljoner hektar landareal eller i medeltal per distrikt ca 3,5 miljoner hektar. Nuvarande Mellersta Norrlands distrikt omsluter ensamt ca 8,8 miljoner hektar utgörande mer än en femtedel av Sveriges yta och med kronoskogar spridda över hela arealen utom på ett smalt bälte utmed kusten. De motiv, som tidigare framförts för en minskning av förvaltningsenheternas storlek, anser styrelsen tillämpliga även beräffande distrikten och anför därom vidare följande.

Överjägmästarnas verksamhet är inspekterande och rådgivande. Utan att likrikta skall de verka sammanhållande på distriktsförvaltningen, stimulera revirförvaltningarna i deras verksamhet, ge råd och, där så erfordras, direktiv. Skall de kunna effektivt medhinna sina uppgifter, får antalet revir per distrikt ej gärna överstiga 12. Mellersta Norrlands distrikt omfattar f. n. 14 revir och Bergslagsdistriktet 13. Vid den föreslagna omregleringen av revir skulle antalet öka med ett revir på vart och ett av dessa båda distrikt, därest antalet distrikt behålles oförändrat.

För att man skall kunna åstadkomma en ändamålsenlig distriktsindelning måste alltså vissa förskjutningar inom distrikten vidtagas. De fyra nordligaste distrikten anses i stort sett kunna förbli oförändrade i omfattning. Av Mellersta Norrlands distrikt samt vissa revir av Gävle-Dala distrikt bör däremot bildas två distrikt, Sollefteå och Östersunds, med bostadsort för överjägmästarna i Sollefteå respektive Östersund. Till blivande Gävle-Dala distrikt bör från Bergslagsdistriktet läggas Sala revir och Bjur-

fors skolrevir, varjämte Laxå revir bör överflyttas från Bergslagsdistriktet till Västra distriktet. Styrelsen har sålunda kommit till den bestämda uppfattningen, att ytterligare en överjägmästarbefattning bör inrättas.

Styrelsen går här efter in på frågan om löneställningen för de biträdande jägmästarna hos överjägmästarna och anför härvid i huvudsak följande.

Rådande förhållanden och lönesättningen för de biträdande jägmästarna har gjort, att dessa tjänster oftast sökes av yngre och mindre erfarna jägmästare som passagetjänster i avvaktan på lämplig tjänst på revir. Detta innebär i praktiken, att de oftast stannar mycket kort tid. För överjägmästarna, som ofta är ute på långa resor, är dessa täta tjänstebyten mycket besvärande. För att arbetet på en överjägmästarexpedition skall fungera tillfredsställande fordras, att innehavaren av tjänsten såsom biträdande jägmästare, dels äger god erfarenhet av revirskötsel, dels får befogenhet att under överjägmästarens frånvaro självständigt handlägga vissa ärenden, och dels skall kunna stå såväl domänstyrelsen och revirförvaltarna som allmänheten till tjänst med sakliga och korrekta uppgifter och upplysningar om de aktuella förvaltningsärendena. Erfarenheter från många år har visat, att den nuvarande ordningen är absolut otillfredsställande. Under de senaste fem åren har alla tio befattningarna erhållit nya innehavare. De allra flesta av dem är mycket unga och har obetydlig erfarenhet av revirtjänst. Det är, anser styrelsen, nödvändigt att dessa tjänster placeras i samma lönegrad som revirförvaltartjänsterna.

I avseende på löneställningen för viss jägmästarpersonal, som tjänstgör inom domänstyrelsen erinrar styrelsen om att den i skrivelse den 20 oktober 1952 hemställt, att vissa jägmästartjänster inom styrelsen skulle uppflyttas från lönegrad Ca 29 till lönegrad Ca 32, samt att befattningen som ombudsman i lönegrad Ce 29 måtte ersättas med en jägmästarbefattning i lönegrad Ce 32. Skrivelsen föranledde enligt Kungl. Maj:ts beslut den 27 februari 1953 ingen åtgärd. Styrelsen har sedermera blivit alltmer styrkt i sin uppfattning, att det icke är möjligt att erhålla kvalificerade sökande till nyssnämnda tjänster, om de icke placeras i samma lönegrad som revirförvaltare, från vilken tjänstemannagrupp styrelsen anser rekryteringen böra ske. Med åberopande av den motivering, som anförts i nyssnämnda skrivelse hemställer styrelsen, att ärendet ånyo upptages till prövning.

Ur den i skrivelsen den 20 oktober 1952 anförda motiveringen kan nämnas att domänstyrelsen däri förklarade sig anse att tjänsteförteckningskommitténs förhandlingar med vederbörande personalorganisationer resulterat i en nedvärdering av jägmästartjänsterna inom domänstyrelsen i förhållande till revirförvaltartjänsterna i skogsförvaltningen. Denna åtgärd innebar enligt styrelsens uppfattning en betydelsefull organisationsförändring, emedan den på ett olyckligt sätt sönderbröt domänverkets inre organisation. Med hänsyn till de arbetsuppgifter, som är förenade med dessa befattningar, ansåg styrelsen i sagda skrivelse i oktober 1952 det vara ett oeftergivligt krav att befattningarna innehas av i förvaltningstjänst väl förfarna tjänstemän med jägmästarutbildning och att samtliga placeras i den för jägmästarbefattningen gällande lönegraden Ca 32. Det är, förklarade styrelsen nödvän-

dig, att så sker bl. a. av den anledningen, att styrelsen eljest är ur stånd att till ifrågavarande befattningar inom styrelsen förvärva dugande tjänstemän med jägmästarkompetens särskilt som dessa befattningar på grund av sin art i regel är mindre lockande för dem, som avsett att ägna sig åt skogsmannabanan. Vidare framhöll styrelsen, att en enhetlig lönegradsplacering för jägmästare och berörda tjänstemän inom styrelsen är av betydelse även ur den synpunkten, att därigenom tjänstebyte mellan styrelsen och skogsförvaltningen underlättas, vilket är en nödvändig förutsättning för upprätthållande och befordrande av ett fruktbärande samarbete mellan styrelsen och de lokala skogsförvaltningarna. Angelägenheten av att dylikt utbyte sker framhölls för övrigt av chefen för jordbruksdepartementet i uttalande till statsrådsprotokollet vid framläggande av propositionen nr 148 till 1934 års riksdag.

Styrelsen erinrade i omförmälda skrivelse år 1952 jämväl, att departementschefen i samband med framläggandet av Kungl. Maj:ts förslag till omorganisation av domänverket år 1934 beträffande flera av de befattningar, varom här är fråga, gjort uttalanden, varav framgår, att departementschefen tillmätt passagen emellan skogsstaten och domänstyrelsen så stor betydelse, att den kan betecknas som en bärande tanke i hela organisationsförslaget. Styrelsen konstaterade i skrivelsen, att de år 1934 genomförda förslagen haft mycket goda verkningar. Flera dugande revirförvaltare hade övergått till styrelsens jägmästarebefattningar till fördel för verksamheten och andra tjänstemän, som förvärvat förvaltarkompetens, hade, sedan de erhållit sådan befattning inom styrelsen, kvarstannat på densamma. Även möjligheten till övergång från styrelse- till förvaltningstjänst hade utnyttjats i det att flera jägmästare och jämställda tjänstemän i styrelsen övergått till tjänst i skogsförvaltningen. Den i samband med 1952 års tjänsteförteckningsrevision verkställda omvärderingen av de skilda jägmästarebefattningarna innebar enligt styrelsens åsikt en återgång till en år 1918 redan föråldrad och år 1934 helt avskaffad anordning.

De av styrelsen beräknade kostnaderna för de föreslagna revir- och bevakningstraktsregleringarna samt för övriga förslag till ändringar i tjänsteförteckningen kommer vid full utbyggnad av förvaltningen att uppgå till 3 278 000 kronor i engångskostnader och 1 399 000 kronor i årliga kostnader. Engångskostnaderna beräknas bli fördelade på minst tio år. De årliga kostnaderna beräknas i medeltal under de närmaste fem åren stiga med omkring 120 000 kronor. Styrelsen framhåller emellertid, att ovanstående kostnader får ses mot bakgrunden av den beräknade inkomstökningen. Styrelsen har, som tidigare anförts, beräknat, att enbart möjligheten att uttaga den föreliggande eftersläpningen i fråga om avverkningen skulle under den närmaste 10-årsperioden öka domänverkets inkomster med 20 miljoner kronor per år. Härtill kommer värdet av i rätt tid insatta röjningar och gallringar i ungskogar, vilket är av grundläggande betydelse för de framtida beståndens avkastning, liksom möjligheterna att i erforderlig omfatt-

ning utföra skogsodlingsåtgärder. Alla dessa åtgärder är enligt styrelsen i hög grad beroende på tillgången av arbetsledare. Värdet av nyssnämnda åtgärder är ytterligt svårt att redovisa i pengar, men styrelsen förklarar sig kunna påstå, att här beräknade kostnadsökningar endast motsvarar en ringa del av den inkomstökning, som bör vara möjlig vid förslagets genomförande.

I yttrandena över domänstyrelsens förslag under förevarande avsnitt har bl. a. följande anförts.

Statsjägmästarnas förening (12/2 1956) har i princip icke mycket att erinra mot förslaget utan anser fullgoda skäl föreligga för en minskning av såväl revirens som bevakningstrakternas storlek. Föreningen biträder alltså förslaget i stort men anmäler samtidigt, att inom föreningen lokalt (Bergslagsdistriktet) finns vissa avvikande meningar. I fråga om förslagets detaljer anser föreningen, att tidpunkten för erhållande av revir respektive bevakningstrakt bör ändras från »fem—tio» till »omkring fem år». Vidare anser föreningen att antalet reservbefattningar bör höjas till tio beträffande reviren respektive 30 i fråga om bevakningstrakterna.

Huruvida en utbyggnad av förvaltningsenheterna och bevakningsområdena i föreslagen omfattning är oundgängligen påkallad för förverkligandet av den med den ändrade indelningen åsyftade intensifieringen av skogsdriften, undandraget sig *statskontorets* (17/2 1956) säkra bedömande. Ämbetsverket har ej heller funnit möjligt att närmare pröva det ytterligare personalbehov, som skulle erfordras vid förslagets realiserande. Statskontoret fäster emellertid uppmärksamheten på att riksdagens år 1951 församlade revisorer i fråga om domänverkets förvaltning av kronoskogarna framställt erinringar beträffande administrationskostnaderna, vilka revisorerna funnit höga. Vidare uttalar statskontoret, att vid bedömande av det framlagda organisationsförslaget hänsyn jämväl måste tagas till den återhållsamhet, som präglar den statliga investeringspolitiken. Domänstyrelsens hemställan om generellt bemyndigande att själv bestämma tidpunkten för genomförandet av den ändring av organisationen, som icke avsetts skola komma till stånd omedelbart, kan statskontoret icke tillstyrka. Enligt ämbetsverkets mening bör det ankomma på domänstyrelsen att efter genomförandet av den omorganisation, som må komma att beslutas av riksdagen, för Kungl. Maj:t framlägga förslag om den fortsatta utbyggnaden. Ej heller anser sig statskontoret kunna tillstyrka bifall till förslaget om högre löneställning för vissa tjänstemän då ämbetsverket icke kunnat finna, att några nya omständigheter inträffat efter det frågan om lönegradsplaceringen för domänverkets befattningshavare prövats och avgjorts av 1952 års riksdag i enlighet med tjänsteförteckningskommitténs av Kungl. Maj:t biträdda förslag.

Sveriges kronojägareförbund (18/2 1956) meddelar, att förbundet helt ansluter sig till de synpunkter, som anförts på frågan av Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund i dess i det följande omnämnda hemstäl-

lan, att domänverkets nu framlagda organisationsförslag icke skall för-
anleda någon särskild åtgärd i avbidan på resultatet av en utredning om
domänverkets inre organisation.

Då *statens organisationsnämnd* (23/2 1956) icke utfört någon fullständig
organisationsundersökning av jägmästares och kronojägarers arbete inom
reviren, har nämnden icke ansett sig kunna taga ställning till domänsty-
relsens förslag.

I fråga om domänstyrelsens förslag till lönegradsuppflyttningar för ett
antal tjänstemän och inrättande av ett antal helt nya befattningar finner
sig *statens sakrevision* (27/2 1956) endast böra uttala, att åtgärdernas in-
verkan på motsvarande tjänster vid t. ex. skogsstyrelsen bör beaktas, innan
definitiva beslut fattas. Rörande de ifrågasatta organisationsförändring-
arna anför sakrevisionen bl. a.

Det framgår av handlingarna, att ett mera intensifierat skogsvårdspro-
gram sedan några år tillbaka börjat tillämpas på kronoskogarna. Under
hand har inhämtats, att detta bl. a. sammanhänger med en metodisk om-
läggning av föryngringsåtgärderna i skogen. Vidare framgår, att de nu-
varande avverkningskvantiteterna skulle kunna väsentligt ökas, därest ar-
hetsförhållandena förbättrades samt röjningar och gallringar i ungskogar
kunde insättas i rätt tid. Enligt sakrevisionens uppfattning måste de mer-
kostnader, om vilka nu är fråga, vägas mot de ökade intäkter, som kan bli
följden av en intensifierad förvaltning, möjliggjord genom ett högre antal
skogligt utbildade befattningshavare. En för långt driven sparsamhet på
detta område kan äventyra eller fördröja den inkomstökning, som eljest vore
möjlig att ernå.

Det är emellertid icke möjligt, anför sakrevisionen, att redan nu slut-
giltigt fastställa, i vilken omfattning jägmästar- och kronojägarkårerna be-
höver ökas för att trygga behovet av personal för en intensifierad skogs-
vård. Sakrevisionen pekar särskilt på att ett av domänstyrelsen framlagt
förslag om inrättande av vissa assistenttjänster för kronojägare och om dif-
ferentiering av lönesättningen inom denna kår orsakat en sådan lägesför-
ändring på detta område, så att några vittsyftande beslut i fråga om antalet
tjänster av olika slag icke redan nu bör fattas.

Redogörelse för domänstyrelsens nyssnämnda förslag och sakrevisionens
ytterligare synpunkter i avseende på domänverkets organisation lämnas i
nästföljande kapitel.

Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet (27/2 1956) tillstyrker
i princip domänstyrelsens förslag om reglering av revir och bevaknings-
trakter. Domänstyrelsens bedömning, att utvecklingen inom skogsbruket
går mot en ökad intensitet av driften på praktiskt taget alla dess områden,
varvid ökade krav undan för undan ställs på förvaltningspersonalen ute på re-
viren, anser förbundet var riktig. Förutom att rationaliseringen och motorise-
ringen undan för undan förändrar och öppnar möjligheter till en effektivise-
ring av avverkningsarbetet och transporterna, ställer den moderna uppfatt-
ningen om skogsvårdens bedrivande ökade anspråk på uppmärksamhet och ar-
betsinsatser. Domänverket har under senare år i ökad omfattning utfört av-

verkningarna i egen regi och minskat försäljningarna av skog på rot. Denna utveckling har förbundet — inte minst ur arbetskraftens synpunkt — hälsat med tillfredsställelse och hoppas ytterligare skall fortgå. Den innebär emellertid, betonar förbundet, ökad arbetsbelastning för revirens tjänstemän och arbetsledare.

Enligt förbundets mening kan denna påtagliga utveckling mot ett allt mera intensivt skogsbrukssätt näppeligen inbjuda till att tilldela revirjägmästarna och kronojägarna ökade förvaltningsuppgifter och/eller större förvaltningsenheter. Med hänsyn till de ökade arbetsuppgifterna anser därför förbundet domänstyrelsens propåer om en omorganisation av förvaltningsapparaten, varvid i vissa fall revir och bevakningar minskas samt att antalet berörda tjänster ökas, mera vara att anse i överensstämmelse med utvecklingen och kraven på en effektiv förvaltningsorganisation. Åtgärder i denna riktning finner förbundet icke behöva inverka menligt på den berörda personalens befordrings- och övriga anställningsförhållanden.

Jag torde i förevarande sammanhang även få anmäla, att *Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund* i skilda skrivelser uttalat sig kritiskt mot domänstyrelsens förslag till utökning av antalet revir och bevakningstrakter. I skrivelse den 22 november 1955 hemställer sålunda förbundet, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en utredning om domänverkets inre organisation samt att av domänstyrelsen framlagt organisationsförslag i avbidan på resultatet av en sådan organisationsöversyn icke måtte föranleda särskild åtgärd. Förbundet anför därvid bl. a.

Det är förbundets uppfattning, att det icke föreligger något direkt samband mellan behovet av en intensifierad drift och ett utökat skogsvårdsprogram å ena sidan och förslaget till förstärkt förvaltningsorganisation å den andra sidan. Ett ökat kapitaluttag från statens skogar kan uppenbarligen nås genom att försäljningen av rotvirke ökar, och en intensifiering av skogsvården är i väsentlig utsträckning ett problem, som berör tillgången på arbetskraft. Vid ett ställningstagande till en organisationsutvidgning torde anledning föreligga att ingå på ett principiellt bedömande av här berörda frågor och särskild undersökning böra verkställas rörande den mest rationella organisationsförstärkningen vid en utökning av skogsvårdsprogrammet. Förbundet anser alltså, att material icke nu föreligger för ställningstagande till av domänstyrelsen framlagda förslag, som icke alls innehåller någon analys av de organisationsproblem, som förbundet anser ytterst väsentlig för prövning av domänstyrelsens förvaltningsorganisation.

Domänstyrelsen har i anledning av nyssnämnda skrivelse som sin mening bl. a. uttalat, att någon utredning icke är påkallad, därest avsikten är att åstadkomma en mera genomgripande omläggning av förvaltningen, varigenom det ansvar, som åvilar revirförvallarna skulle överflyttas på skogsskoleutbildad personal. Någon sänkning av kompetensen för dem, som bär ansvaret för de lokala förvaltningarna inom det större skogsbruket kan enligt styrelsen icke ifrågakomma. Under hänvisning bl. a. till pågående utredning rörande de statliga företagsformerna hemställer styrelsen, att för-

bundets framställning om en översyn av domänverkets inre organisation m. m. icke måtte föranleda någon åtgärd.

Ändrad lönegradsplacering för viss kronojägarpersonal, m. m.

Den 14 januari 1955 träffades överenskommelse mellan domänstyrelsen å ena sidan och Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund jämte Sveriges kronojägareförbund å andra sidan, att styrelsen skulle föranstalta om utredning dels rörande inrättande för kronojägarpersonalen av ett antal assistentbefattningar å revir och därmed sammanhängande frågor, och dels rörande vilka tjänster eller typer av tjänster för kronojägarpersonalen, som på grund av arbetsuppgifternas art anses böra hänföras till högre lönegrader. I den mån så erfordrades, skulle styrelsen för Kungl. Maj:t framlägga av undersökningarna betingade förslag. I enlighet med denna överenskommelse uppdrog styrelsen den 9 februari 1955 åt överjägmästaren i Västra distriktet Einar Söderberg att verkställa ifrågavarande utredning. Sedan uppdraget slutförts och utredningen redovisats i skrivelse den 9 februari 1956 har *domänstyrelsen* med överlämnande av densamma hemställt om sådan ändring i den för domänverket fastställda tjänsteförteckningen, att i densamma upptages 29 befattningar såsom kronojägare i lönegrad Ca 19 med motsvarande minskning av antalet lägre kronojägarbefattningar. Samtidigt hemställer styrelsen om medgivande att försöksvis inrätta ett antal extra tjänster såsom assistenter.

Beträffande den föreslagna höjningen av 29 kronojägartjänster till lönegrad Ca 19 anför *utredningsmannen* bl. a.

Inom domänverket finnes vissa tjänster för kronojägare, vilka ställer större eller helt speciella krav på innehavaren än som normalt erfordras. Det är ur verkets synpunkt angeläget, att dessa mer krävande tjänster genom bättre lönegradsplacering kan besättas med särskilt dugliga, för uppgiften väl kompetenta kronojägare. Rättvist må det också vara, att kronojägarna beredes enahanda möjligheter till befordran som vid andra statliga verk. I detta avseende synes nämligen domänverket intaga en särställning i det att kronojägarna saknar den möjlighet till befordran över normallönegrad, som motsvarande personal vid andra statens verk har. De tjänster, som sålunda bör komma i fråga för högre lönegradsplacering är kronojägartjänsterna i *dels* 18 bevakningstrakter med skogar, som regelmässigt användes vid den statliga skogsundervisningen, *dels* två bevakningstrakter med speciella demonstrations- och exkursionsskogar, *dels* ock nio tjänster i domänstyrelsen, vilka kräver särskild kompetens, nämligen tre skogsvårdsinstruktörer å första skogsbyrån, tre arbetsinstruktörer å personalbyrån samt tre dikningstekniker å skogstekniska byrån.

Utredningsmannen ingår därefter på frågan om inrättande av vissa assistenttjänster för kronojägare och anför därvid bl. a. följande synpunkter.

Å de större reviren finnes f. n. jägmästarutbildade assistenter, vilka har att utföra den mindre kvalificerade delen av revirförvaltarens åligganden. Det förhåller sig otvivelaktigt så, att revirassistenterna är överkvalificerade för

en hel del av sina arbetsuppgifter. Dessa arbeten bör likväl kunna utföras av kronojägare med särskild håg och fallenhet för förvaltningsuppgifter. En betydande del av revirassistentens kvalificerade arbete torde därjämte kunna utföras av kronojägare, som genom vidareutbildning förskaffat sig härför erforderlig kompetens. Härefter kvarstår en del av de nuvarande assistenternas arbete, som revirförvaltare med kronojägare som assistent måste taga på sig. Jägmästarassistenters ersättande med kronojägare kommer sålunda att innebära viss ökning av revirförvaltarens arbetsuppgifter, vilket givetvis är en omständighet, som man måste ha ögonen öppna för. Å andra sidan måste också beaktas de olägenheter, som följer täta tjänstebyten åt. Inom domänverket är tjänstebyten för revirförvaltare och assistenter väsentligt tätare än inom det enskilda skogsbruket och det ligger i sakens natur, att täta tjänstebyten verkar hindrande på kontinuiteten och härmed också på effekten i arbetet. Inrättas assistentbefattningar som sluttjänster för kronojägare bör omsättningen av personal på dessa befattningar bli långt mindre än vad den är och måste vara med nuvarande assistentbefattningar som passagetjänster. Härigenom skulle öppnas möjlighet att tillföra reviren ett behövt tillskott av kontinuitet och lokal kännedom.

Inom alla revir, där assistent måste finnas, kan man icke räkna med kronojägare som assistenter. Under alla förhållanden måste det antal jägmästarassistenter finnas, som erfordras för utbildning och rekrytering av revirförvaltare. Utredningsmannen vill dock framhålla att på längre sikt en övergång till assistenttjänster för kronojägare ligger helt i linje med personalens intresse på grund av de bättre befordringsmöjligheter en sådan övergång medför.

Utredningsmannen beräknar, att vid oförändrad revirindelning antalet revirassistenttjänster för jägmästarutbildad personal skulle behöva minska med ett 50-tal för att man skall kunna nedbringa nuvarande väntetiden för sluttjänst från f. n. omkring 13 år till 8 år, vilket är en tidsperiod, som utredningsmannen anser vara väl tilltagen för att revirassistent skall uppnå kompetens som revirförvaltare.

Befordringsläget för kronojägarna är enligt utredningsmannen icke extremt såsom för jägmästarna men kan å andra sidan heller icke betecknas som tillfredsställande. Kronojägarkåren omfattar f. n. 670 tjänstemän och antalet sluttjänster för dessa uppgår till 470 st., vilket motsvarar en väntetid av i genomsnitt åtta år för erhållande av sluttjänst. För vinnande av kompetens att förestå bevakningstrakt kan fem år anses normalt. Väntetiden är sålunda, framhåller utredningsmannen, onödigt lång och torde till en del förklara avgången av biträdande kronojägare, som i stället för att vänta på sluttjänst i domänverket föredrager att övergå till motsvarande befattning hos annan arbetsgivare. Om väntetiden för kronojägarna på sluttjänst i domänverket skall kunna nedbringas till vad som är erforderligt ur utbildningssynpunkt alltså till fem å sex år, förutsätter utredningsmannen, att nuvarande antal sluttjänster ökas med minst 50 tjänster.

Utredningsmannen erinrar om att frågan om hur stort antal assistentbefattningar, som lämpligen kan länkas överflyttade från jägmästar- till kronojägarpersonal, är beroende av att i första hand alltid det antal assistenttjänster för jägmästare måste bibehållas, som erfordras för utbildning och

rekrytering av revirförvaltare. Vidare måste beaktas, att nuvarande jägmästarassistenter och jägmästaraspiranter blir fullt utnyttjade. Även om det i och för sig skulle vara möjligt och ur flera synpunkter önskvärt att nu genomföra en mera allmän överflyttning av assistenttjänster från jägmästare till kronojägare kan av angivna orsaker så ej ske utan bör enligt utredningsmannen överflyttning ske i begränsad omfattning. Utredningsmannen föreslår sålunda inrättandet av 30 assistenttjänster för kronojägare att tillsättas successivt. Assistentbefattningen föreslår han begynnelseplacerad i lönegrad Cf 19. Efter ett och halvt års väl vitsordad tjänstgöring må befordran kunna ske till lönegrad Ca 21.

Som kompetenskrav för ifrågavarande tjänst föreslår utredningsmannen minst tre års väl vitsordad tjänstgöring på revir som biträdande kronojägare eller kronojägare samt med goda vitsord genomgången assistentkurs, anordnad av domänstyrelsen. Sökande till assistenttjänst skall vidare vara högst 40 år. Möjlighet till dispens i sistnämnda avseende skall dock finnas.

Utredningsmannen har även berört frågan om kronojägarnas allmänna löneställning i jämförelse med vissa jämförbara grupper befattningshavare. Resultatet av hans undersökningar i detta hänseende har föranlett utredningsmannen till ett allmänt konstaterande, att kronojägarnas löneställning ter sig låg vid jämförelse med vissa motsvarande befattningshavares inom kommunikationsverken. I förhållande till skogvaktarnas lönenivå inom det enskilda skogsbruket har utredningsmannen funnit kronojägarnas ligga i genomsnitt en lönegrad under.

Domänstyrelsen anser, att utredningsmannens motiveringar beträffande de föreslagna höjningarna av vissa kronojägartjänster är övertygande, och biträder sålunda förslagen i denna del. Beträffande assistenttjänsterna anser styrelsen, att de bör inrättas försöksvis. Styrelsen har för avsikt att — under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande — tillsätta ett mindre antal sådana tjänster på extra stat och att därefter — sedan närmare erfarenhet vunnits beträffande denna organisation — göra sitt slutliga ställningstagande. Vid tillsättandet av dylika tjänster, vilka på grund av sin särart ställer alldeles speciella krav på innehavaren, bör enligt styrelsen skickligheten i första hand vara utslagsgivande.

I anslutning till utredningsmannens uttalanden om kronojägarnas allmänna löneställning anför styrelsen bl. a.

Styrelsen har tidigare ansett, att nuvarande placering av kronojägarna i lönegrad Ca 17 varit av olika skäl lämplig. Såsom framgår av utredningen, har en förskjutning i lönenivån för motsvarande privatanställda tjänstemän ägt rum. Ehuru enligt styrelsens mening jämväl andra faktorer än de i utredningen nämnda kan påverka en dylik jämförelse, anser styrelsen, att en omprövning av kronojägarnas lönefråga är motiverad. Styrelsen framhåller i detta sammanhang, att den differentierade lönesättning, som nu föreslagits, avvägs med hänsyn till kronojägarnas nuvarande löneplacering i lönegrad Ca 17. Därest en ändring härutinnan genomföres, förutsätter styrelsen, att motsvarande ändring vidtages för de tjänster, vilka redan nu föreslagits erhålla en högre lönegradsplacering. De nya tjänsterna bör i likhet med övriga kronojägarbefattningar tills vidare hänföras till pensioneringsperiod I.

I remissutlåtandena över domänstyrelsens förslag i förevarande del anföres i huvudsak följande.

Statens sakrevision (27/2 1956) har, såsom anförts under kapitlet rörande revir- och bevakningstraktsregleringen m. m., betonat, att förslaget om inrättande av vissa assistenttjänster för kronojägare har betydelse även för nämnda fråga. Sakrevisionen anser, att de olika organisationsförslagen i så hög grad ingriper i varandra, att de bör behandlas som en enhet. I sammanhanget anför sakrevisionen huvudsakligen följande.

Därest det nu planerade försöket att ianspråktaga specialutbildade kronojägare som assistenter inom vissa revir skulle leda till gynnsamt resultat och såmedelst högre kvalificerad personal kunna friställas för mera krävande arbetsuppgifter, måste detta påverka organisationen i stort. Sakrevisionen tillstyrker, att ett antal extra tjänster såsom assistenter inrättas försöksvis enligt domänstyrelsens förslag. Om så sker och därjämte löneförhållandena överses för ett antal kronojägare med mera krävande tjänst, torde det omedelbara behovet att utöka bevakningstrakternas antal för att förbättra kronojägarnas befordringsförhållanden icke vara särskilt trängande, varför återhållsamhet synes böra iakttagas i fråga om denna del av förslagen. Vidare förefaller det icke uteslutet att erfarenheterna av de nya assistentbefattningarna kan bli sådana, att det befinnes lämpligt, att inom vissa arbetstungda revir avlasta den biträdande jägmästarens och i sista hand revirförvaltarens arbetsbörda genom inrättandet av ett ökat antal assistenttjänster för kronojägare. Sagda erfarenheter synes därför böra avvaktas, innan någon mera betydande utökning av revirens antal beslutas. Även frågan om delning av mellersta Norrlands överjägmästardistrikt synes tveksam, innan större klarhet vunnits beträffande den framtida utformningen av revirindelningen.

Sakrevisionen framhåller slutligen, att det enligt dess mening är angeläget, att en fördjupad utredning angående domänverkets förvaltningsformer i sinom tid kommer till stånd för en bedömning på längre sikt av personalbehovet.

Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet (27/2 1956) tillstyrker domänstyrelsens förslag under framhållande av angelägenheten av att en lösning av kronojägarnas lönegradsplacering och befordringsförhållanden kommer till stånd och att denna fråga i fortsättningen följes med största uppmärksamhet. Förbundet förutsätter, att de förslag, som nu framlagts, skall bidra till att undanröja eventuella tvistigheter i detta avseende och att kronojägarnas löne- och anställningsförhållanden efterhand skall få en varaktig lösning.

Statskontoret (2/3 1956) kan icke tillstyrka bifall till förslaget om höjd löneställning för vissa kronojägartjänster. Däremot har statskontoret icke något att erinra mot att på försök inrättas ett mindre antal assistenttjänster. Dessa tjänster bör lämpligen placeras i lönegrad Cg 19. I detta sammanhang vill ämbetsverket dock fästa uppmärksamheten på frågan om ändrad revirindelning. Statskontoret håller före, att sistnämnda spörsmål står i visst samband med frågan om överförande av göromål från jägmästarpersonal till kronojägare. Enligt ämbetsverkets mening kan man icke bort-

se från att förutsättningarna för den åsyftade differentieringen av revirasistenternas arbetsuppgifter kan komma att försämrans, om reviren uppdelas i mindre förvaltningsenheter.

Statsjägmästarnas förening (8/3 1956) finner den påvisade eftersläpningen i fråga om kronojägarnas lönegradsplacering synnerligen allvarlig och föreslår, att kronojägarpersonalens lönesättning omprövas, varvid kronojägare i bevakningstrakt placeras i lägst lönegrad 19. Domänstyrelsens förslag om höjning av nio specialisttjänster på styrelsen samt inrättande av ett antal assistenttjänster tillstyrkes av föreningen. Däremot är föreningen i hög grad tveksam om lämpligheten av lönegradshöjning för kronojägare i de 18 bevakningstrakter, där skoglig undervisning äger rum. Föreningen anför, att det eventuella merarbetet inom ifrågavarande bevakningstrakter lämpligen bör kompenseras genom en reglering av bevakningstrakternas storlek. En höjd lönegradsplacering av de aktuella tjänsterna kan medföra, att de kommer att besättas med enbart äldre personal, något som föreningen icke finner vara önskvärt. Föreningen ställer sig även något tveksam beträffande den föreslagna höjningen av de bägge tjänsterna i bevakningstrakter med demonstrationsskogar m. m. men anser sig icke ha tillräckligt motiv att avstyrka densamma.

Föreningen framhåller avslutningsvis, att inrättandet av de föreslagna assistenttjänsterna icke slutgiltigt löser frågan om kronojägarpersonalens befordringsmöjligheter. För att domänverket bättre skall kunna tillgodogöra sig de förvaltarämnen, som enligt föreningen otvivelaktigt finns inom de skogsskoleutbildades led, föreslår föreningen, att ökade möjligheter bör öppnas för lämpliga skogsskoleelever att fortsätta sina studier vid skogshögskolan.

Statens lönenämnd (9/3 1956) har ingen erinran mot domänstyrelsens förslag. Nämnden anser dock, att den föreslagna aspirantlönegraden Cf 19 av lönetekniska skäl bör utbytas mot Cg 19. Nämnden förutsätter vidare att, i den mån assistenttjänster inrättas, motsvarande antal biträdande jägmästartjänster hålles vakanta.

Sveriges kronojägareförbund (10/3 1956) finner, att den verkställda utredningen av kronojägarnas lönefråga tydligt har verifierat behovet av förbättring i kronojägarnas lönenivå både med hänsyn till lönenivån för jämförliga befattningar i statens tjänst och med hänsyn till lönenivå och löneutveckling för skogvaktare i enskild tjänst. Förbundet anför i huvudsak följande.

De av utredningen företagna undersökningarna torde få anses ha klarlagt, att den förbättring, som erfordras, väsentligen måste få formen av en generell löneyftning, särskilt som det visats, att det genom en differentiering icke är möjligt att uppnå någon lönestandard, som får betydelse för kronojägarkåren i stort och för domänverkets möjligheter att rekrytera kvalificerad personal. Den lönenivå och befordringsstandard, som nu finnes inom jämförliga arbetsledargrupper, kan, som utredningen visar, icke uppnås för kronojägarkåren med mindre tyngdpunkten vid en reglering lägges på en generell nivålyftning. Förbundet vill också avvisa en differentiering, som

skulle innebära återgång till en tidigare på organisatoriska skäl icke baserad differentiering och därför återstår endast möjligheten till generell nivåförhöjning i förening med placering i högre lönegrad av vissa alldeles speciella tjänster samt möjligheten att enligt utredningens förslag utnyttja väl kvalificerade kronojägare på den nya kategorin assistenttjänster.

Förbundet finner angeläget understryka, att en marknadslönejämförelse saknar bevisvärde på områden, där lönesättningen inom den enskilda sektorn helt styrs av den statliga lönesättningen på grund av att statsdriften dominerat skogsbruket. I dessa fall bör den statliga lönenivån prövas med hänsyn antingen till lönerna på sådana områden, där det enskilda storskogsbruket styr eller bör styra utvecklingen, eller också prövas genom att tjänsterna på ett riktigt sätt lönegradsplaceras i förhållande till andra jämförbara tjänster på den statliga sidan.

Om en marknadslönejämförelse företages på enbart de områden, där fastare hållpunkter verkligen finns i lönenivån på den privata arbetsmarknaden, ger en genomsnittsjämförelse till resultat, att underläget för kronojägare f. n. uppgår till åtminstone två lönegrader. Sammanställs utfallet av en marknadslönejämförelse med utfallet av en undersökning av hur kronojägartjänsterna värdemässigt bör inordnas i den statliga tjänsteförteckningen, synes enligt förbundets mening icke ur någon synpunkt anledning föreligga att frångå den av Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) vid förhandlingarna med 1949 års tjänsteförteckningskommitté hävdade uppfattningen, att tjänsterna borde placeras i samma lönegrad som överbanmästare vid statens järnvägar (Ca 20), linjemästare vid telegrafverket (Ca 20) och vägmästare i vägförvaltningarnas vägmästarområden (Ca 20). Förbundet finner, att en justering med åtminstone två lönegrader bör ske, om en något så när konkurrenskraftig och rättvisande lönenivå skall kunna erhållas för kronojägarna.

Förslaget att inrätta vissa befattningar i högre lönegrader för kronojägare med vissa speciella arbetsuppgifter vill förbundet ge sin anslutning till. Förbundet biträder också utredningsmannens förslag om inrättande av assistenttjänster. Förbundet anser dock, att någon åldersgräns icke bör fastställas och att vid antagning av elever i stället och företrädesvis bör beaktas lämpligheten för assistentutbildning och betydelsen av att för kronojägar-kåren i stort föreligger möjlighet att genom fortbildning kunna vinna befordran, även om fortbildning och befordran kan komma relativt lång tid efter det att kronojägare vunnit placering som ordinarie å bevakning. Då här är fråga om befordran inom en karriär och då omfattande möjligheter förefinnes för prövning av kompetensförhållandena, synes enligt förbundets mening anledning icke finnas att å assistenttjänster tillämpa en förelöpande aspirantanställning. Placering bör efter ledigförklarande därför ske direkt i för assistenttjänst avsedd lönegrad.

Skogsstyrelsen (21/1 1957) har yttrat sig över domänstyrelsens *samtliga* nu föreliggande förslag och därvid belyst de återverkningar i skilda hänseenden, som de olika förslagens genomförande kan medföra inom det ämbetsområde, som skogsstyrelsen företräder. Styrelsen anför inledningsvis, att den finner det självfallet, att behovet av väl utbildad personal i skogsbruket måste öka mot bakgrunden av den starka utveckling det svenska skogsbruket särskilt under senare år undergått. Icke minst gäller detta skogs-vårdsstyrelserna. Styrelsen anför vidare bl. a. följande.

Det är i och för sig icke tillräckligt, att antalet tjänster av olika slag ökas. Lika angeläget är det när det gäller den sektor av verksamheten, som staten svarar för, att sådana löneförmåner kan bjudas, att det blir möjligt för det allmänna att i konkurrensen om arbetskraften kunna förvärva och för längre tid behålla personal med fullgoda kvalifikationer. Vid den omprövning av lönefrågorna för personal i allmän skoglig tjänst, som nu gör sig allvarligt påmind främst med hänsyn till den utveckling, som ägt rum på den enskilda arbetsmarknaden men även under beaktande av de löneställningar som valts för annan personal inom den statliga sektorn, synes det angeläget, att denna prövning får omfatta alla förekommande skogliga arbetsfält och icke inskränka sig enbart till domänverkets intressesfär. Skogsstyrelsen syftar då i första hand på lönefrågorna för skogsvårdsstyrelsernas och ämbetsverkets egen personal — den ojämförligt största personalkadern vid sidan av domänverkets — men vill även peka på de skogliga befattningshavarna hos stiftsnämnder, lantbruksnämnder, försvaret, vattenfallsstyrelsen m. fl.

I anslutning till vad domänstyrelsen anfört rörande de jämförelsevis ofördelaktiga befordringsförhållanden, som råder för såväl jägmästare som kronojägare inom domänverket uttalar skogsstyrelsen, att befordringsförhållandena inom dess ämbetsområde är än mer otillfredsställande. Då det ingår i 1955 års skogsvårdsutrednings uppdrag att pröva skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhetsformer och resultatet av utredningen i sin tur får förutsättas påverka även skogsstyrelsens arbetsformer och personaluppsättning, har styrelsen i nu förevarande sammanhang icke ansett sig ha anledning att närmare gå in på beskaffenheten och antalet av de tjänster, som tarvas för verksamhetens behöriga bedrivande inom ämbetsverkets förvaltningsområde.

Vad gäller löneställningen för personal av olika kategorier har skogsstyrelsen icke funnit sig böra gå närmare in på detaljerna härutinnan. Styrelsen erinrar dock om att den beträffande länsskogvaktarpersonalen funnit en uppräknig med en eller ett par lönegrader ha fog för sig, vilket stämmer väl överens med det resultat, som domänstyrelsen kommit fram till för kronojägarnas del. Skogsstyrelsen erinrar vidare om att liknande skäl, som av domänstyrelsen åberopas för en förbättring av löneställningen för de ställföreträdande byråcheferna (jägmästarna) på domänstyrelsens skogliga byråer, enligt skogsstyrelsens uppfattning kan åberopas jämväl för motsvarande befattningshavare hos skogsstyrelsen, vilka f. n. är placerade som förste byråsekreterare i lönegrad 29.

Departementschefen

Efter en av domänstyrelsen företagen allmän översyn av organisationen inom domänverkets skogsförvaltning beslöt 1934 års riksdag en omreglering av revir- och bevakningstraktindelningen. Ifrågavarande organisationsförändring innebar bl. a., att antalet revir minskades från 127 jämte en revirdel och fem skolrevir till 89 jämte fyra skolrevir samt att antalet bevaknings-trakter minskades från 527 till 380. Vidare inrättades sex reservbefattningar för jägmästare samt tre jägmästartjänster i domänstyrelsen, vartill kom fem

tillfälligt anordnade revir. Likaledes inrättades 40 kronojägartjänster i reserv och anordnades 61 tillfälliga bevakningstrakter. Hela antalet jägmästar- och kronojägarbefattningar inom domänverket upptogs sålunda till 103 respektive 481. Denna omorganisation av domänverkets skogsförvaltning medförde en icke obetydlig utvidgning av revirens omfattning. Omorganisationen betingades delvis av vissa av 1932 års riksdag beslutade lagändringar rörande häradsallmänningar, vissa lappmarksskogar samt de ecklesiastika boställsskogarna, vilka lagändringar innebar, att en väsentlig del av de arbetsuppgifter, som tidigare ankommit på domänverket, överflyttades till andra organisationer. I icke ringa utsträckning motiverades omorganisationen av kommunikationsmedlens snabba utveckling. Möjligheterna att utvidga reviren följde även i viss mån av att en del arbetsuppgifter befunnits böra överflyttas till personal med lägre skoglig utbildning. Föredragande departementschefen anförde i samband med framläggandet av ifrågakarande förslag till revirindelning, att det var synnerligen svårt att bedöma, hur stort antal revirförvaltare, som erfordrades för att åstadkomma den bästa möjliga ekonomiska förvaltningen och vården av statsskogarna, då förutvarande förhållanden inom domänverket av skilda anledningar icke utan vidare kunde läggas till grund för beräkning av revirens storlek och då fasta jämförelsepunkter i övrigt saknades. Enligt departementschefens mening borde domänstyrelsens förslag i ämnet godtagas och ändringar senare vidtagas i den mån de kunde grundas på erfarenhet av ogynnsamma verkningar av revirindelningen. De föreslagna reservbefattningarna avsågs underlätta sådana jämkningar, som kunde visa sig erforderliga. Samma synpunkter anlade departementschefen på frågan om bevakningstrakternas storlek och antalet kronojägarbefattningar.

På grund av skilda förhållanden har sedermera vissa justeringar av indelningen i förvaltningsområden tid efter annan befunnits påkallad. Förändringarna har emellertid varit av mindre omfattning och av lokal natur. Den nu gällande personalförteckningen, som anger antalet förvaltare av revir till 110 och antalet kronojägare till 470, bygger sålunda i stort sett på 1934 års beslut beträffande organisationen av domänverkets skogsförvaltning.

Såsom domänstyrelsen anför i sin nu aktuella framställning, har den avsevärda utveckling som skett på skogsbrukets område efter 1934 års reglering av revir och bevakningstrakter — särskilt under de senaste åren — successivt medfört betydligt ökade krav på såväl den förvaltande som den bevakande personalens arbetsinsatser. Styrelsen pekar därvid särskilt på de starkt ändrade avverkningsförhållandena i avseende på såväl utsyningarnas förläggande som den kraftigt stegrade andelen avverkningar i domänverkets egen regi. Det alltmer intensifierade skogsvårdsarbetet kräver även betydligt ökade arbetsinsatser. Styrelsen omnämner i detta sammanhang, att de planerade årliga avverkningskvantiteterna, trots en försiktig beräkning av hushållningsplanernas belopp, under en följd av år icke kunnat uttagas. Eftersläpningen kan enligt styrelsen beräknas uppgå till ca 3,5 miljoner skogskubikmeter. Frågan om tjänstgöringsområdenas lämpliga storlek har

på grund av angivna skäl återigen blivit akut. Enligt domänstyrelsen måste en utökning av antalet revir och bevakningstrakter företagas. I förevarande framställning redovisar styrelsen resultatet av en översyn, som avsett domänverkets skogsförvaltning över hela landet, och där hänsyn tagits till nyss berörda ändrade förhållanden inom densamma. Den sålunda verkställda översynen har bibringat styrelsen den uppfattningen, att ytterligare ett överjägmästardistrikt, 21 revir och 62 bevakningstrakter bör inrättas. Härtill anser styrelsen liksom vid föregående reglering böra läggas ett antal reservtjänster. Av de sålunda föreslagna enheterna skulle det nya distriktet, tio revir och i anslutning därtill erforderligt antal bevakningstrakter inrättas omedelbart medan övriga tjänstgöringsområden skulle tillkomma successivt under tiden fram t. o. m. år 1975. I samband härmed föreslår styrelsen även lönegradsuppflyttning av vissa jägmästartjänster såväl å distriktet som inom styrelsen. Vidare föreslås, att löneställningen för vissa särskilt krävande kronojägarbefattningar skall höjas, varjämte styrelsen hemställer om medgivande att inom vissa revir försöksvis inrätta ett antal extra assistenttjänster för kronojägare.

För egen del vill jag likaså betona, att det senaste årtiondets starka utveckling på skogsbrukets område medfört betydande förändringar beträffande domänverkets verksamhet. Förändringarna är särskilt framträdande, om situationen vid tidpunkten för 1934 års revirreglering och bevakningstraktsindelning togs som jämförelse. Då påverkades skogsbruket starkt av det ekonomiska krisläget och allmän stagnation rådde inom näringen. Därtill kom, att de beslutade lagändringarna minskade domänverkets verksamhetsområde. Nu däremot har verket kommit in i ett skede, då den alltmer intensifierade verksamheten såväl inom skogsförvaltningen som beträffande de skogsvårdande åtgärderna ställer stora krav på domänverkets organisation. Såvitt nu kan bedömas, torde utvecklingstakten på detta område ej heller komma att avmattas inom överskådlig tid utan snarare tendera att öka. Med otillräckliga resurser att möta denna utveckling löper domänverket risk, att effektiviteten minskas och därmed även avkastningen. Redan nu påvisar domänstyrelsen såsom nämnts en eftersläpning i fråga om avverkningskvantiteten, som uppgår till icke mindre än 3,5 miljoner skogskubikmeter. Likaså har skogsvårdsåtgärderna icke kunnat bedrivas i den omfattning, som varit önskvärd. Det är därför enligt min mening nödvändigt att i viss utsträckning vidtaga åtgärder, som skall göra det möjligt för domänverket att effektivisera arbetet och därigenom åstadkomma en bättre avkastning. Med hänsyn till den knappa tillgången på såväl jägmästare som kronojägarutbildad personal samt till återverkningarna på övriga delar av skogsbrukets område bör likväl endast de mest angelägna personalförstärkningarna nu komma till stånd. I sammanhanget bör även beaktas, att resultaten av pågående utredning rörande de statliga företagsformerna eventuellt kan påverka domänverkets framtida verksamhet och att resultatet av 1955 års skogsvårdsutredning får förutsättas komma att inverka på tillgången inom den statliga sektorn av ifrågavarande skogliga personal. Jag är

sålunda beredd att blott i viss utsträckning biträda de av domänstyrelsen framlagda förslagen till personalförstärkningar men vill samtidigt understryka anlägenheten av att alla möjligheter tillvaratages till ytterligare effektivisering av verksamheten inom den bestående organisationens ram.

Enligt mitt förmenande bör en uppdelning snarast äga rum av de mest arbetstyngda reviren på så sätt, att fem nya revir inrättas, flertalet i övre Norrland. I direkt anslutning härtill bör antalet bevakningstrakter utökas med 15. Vad domänstyrelsen föreslagit i fråga om ändrad löneställning för viss kronojägarpersonal kan jag icke biträda. Däremot vill jag — för att giva ytterligare möjligheter att avlasta vissa revirförvaltare — tillstyrka förslaget om inrättande försöksvis av ett antal assistenttjänster å reviren för icke högskoleutbildad personal. Antalet dylika tjänster bör tills vidare uppgå till högst 20. För berörda tjänster, som bör placeras i lönegrad Cg 21, torde personal med skogsmästarkompetens böra komma i fråga liksom särskilt kvalificerade kronojägare, vilka genomgått av domänstyrelsen för ändamålet anordnad vidareutbildning. Därest försöken med de nya assistenttjänsterna slår väl ut, synes lämpligt, att flera sådana tjänster inrättas för att på så sätt lätta arbetsbördan för revirförvaltare utan att ytterligare revir och bevakningstrakter tillskapas. För att utröna möjligheterna till andra lämpliga effektiviserings- och förstärkningsåtgärder torde, då resultaten av de tidigare nämnda utredningarna närmare kan överblickas, domänstyrelsen böra föranstalta om fortsatta organisationsundersökningar inom domänverkets administration. Dylika undersökningar bör liksom hittills ske i samråd med statens organisationsnämnd.

Ett genomförande av förenämnda förslag till personalförstärkningar kan beräknas medföra en årlig kostnadsökning för domänverket av totalt ca 706 000 kronor, varav ca 657 000 kronor skulle utgöra lönekostnader. Genom personalförstärkningarna uppkommer en förbättrad kapacitet, som efter någon tid kan antagas medföra en inkomstökning, som klart överstiger sagda kostnadsstegring. Utöver nyss angivna årliga utgiftsökning uppkommer vissa kostnader av engångsnatur för uppförande av tjänstebostäder och kontorsbyggnader. Frågan om medel för täckande av dessa kostnader torde få prövas i vanlig ordning i samband med de årliga äskandena om anslag å kapitalbudgeten.

Såsom tidigare redovisats har domänstyrelsen vid sidan av sina förslag rörande domänverkets skogsförvaltning i särskild framställning föreslagit vissa förändringar i styrelsens egen organisation, innebärande bl. a. en uppdelning av den nuvarande personalbyrån i två byråer, varav den ena avses handlägga arbetarärendena, medan den andra huvudsakligen bör ombesörja övriga personalärendena. I samband härmed föreslås en viss överflyttning av ärenden från skogstekniska byrån och kameralbyrån till de båda tilltänkta nya byråerna. I anslutning till dessa organisationsförslag framför styrelsen jämväl yrkande om höjd lönegradsplacering för ett visst antal tjänster inom styrelsen. Beträffande den närmare innebörden av sistnämnda yrkande lik-

som av förslaget till viss omorganisation av styrelsen torde jag få hänvisa till den tidigare lämnade redogörelsen härför.

Vad domänstyrelsen föreslagit i fråga om organisatoriska förändringar inom styrelsen finner jag mig icke kunna biträda, bl. a. med hänsyn till att resultatet av utredningen rörande de statliga företagsformerna bör avvaktas innan sådana förändringar beslutas. Beträffande styrelsens förslag rörande lönegradsplaceringen av vissa tjänster inom styrelsen kan jag däremot tillstyrka, att cheferna för väg- och vattenbyggnadskontoret å skogtekniska byrån respektive för byggnadskontoret å jordbruksbyrån samt deras ställföreträdare erhåller höjd löneställning på grund av de krav, som ställes på ifrågavarande befattningshavare. Mot styrelsens förslag till lönegradsplacering av desamma har jag icke något att erinra. De båda förstnämnda tjänsterna bör sålunda placeras i lönegrad Cp 10 och de sistnämnda i lönegrad Ca 31, samtliga med benämningen byrådirektör. Vad angår den vid styrelsen befintliga lantmätarljånsten har jag under hand erfarit, att nämnda tjänst genom ett styrelsens beslut fr. o. m. den 1 januari 1957 uppflyttats i lönegrad Ce 31. Någon ytterligare förändring av löneställningen för denna tjänst anser jag mig icke kunna tillstyrka. Ej heller kan jag biträda styrelsens övriga förslag till ändrad löneställning för personal inom styrelsen.

Vid bifall till de olika förslag jag i det föregående framlagt bör å personalförteckningen för domänverket fr. o. m. den 1 juli 1957 uppföras följande tjänster, nämligen två byrådirektörstjänster i lönegrad Cp 10, fem jägmästartjänster, förvaltare av revir, i lönegrad Ca 32 samt 15 kronojägartjänster i lönegrad Ca 17. Å andra sidan bör en tjänst som arkitekt och en tjänst som ingenjör, båda i lönegrad Ca 29, utgå ur förteckningen. Såvitt gäller de tjänster, som avses placerade i högre lönegrad än Ca 25, erfordras riksdagens bemyndigande att vidtaga ifrågavarande ändringar i personalförteckningen för domänverket.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för domänverket, som angivits i det föregående.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Bo Hygrell